

Pozor! Čitajte!

Resna beseda našim cenjenim gg. naročnikom in somišljenikom kojim je potekla naročnina, PRO-SIMO, da se v najkrajšem času odzovejo. Vse, stavec, tiskar, pošta, vse mora biti točno plačeno, a kje vzeti ako naročniki svojo dolžnost ne store!? So izjeme, kateri pravočasno plačajo, toda pretežna večina se mora opominjati in buditi in še čisto zaman.

Kriza je tudi za nas zelo občutljiva in ako nebi oglasili imeli, bi list mirno zaspal in to zaradi malobrižnosti naših naročnikov.

Sedanje stanje nam ne dopušča da bi kolektorje razposlali. Železnica in provizije kolektorjem nam še to malo naročnino odzame, tako da nam nič ne ostaja. Sicer pa dobi vsak naročnik potrdilo, v katerem je zapisano do kedaj da ima naročnino plačano, toraj naj vsak naročnik dotično potrdilo pogleda in znal bo, kedaj da mu naročnina poteče. Izgovor: "nevem kje imam potrdilo, sem zgubil, itd." zanas ne more bi mirodajni; ako moramo mi za vsakega vediti, kedaj komu naročnina poteče, bo vsak za se tem ložji skrbel. Torej, na kolektorje se ni potreba zanašati; ga ne bo!

To velja tudi za cenjene naročnike v Chicagi!

Vsak ve, kje se nahaja upravništvo "Glas Svobode" ko je v vsakem listu na 4. strani natančno označeno, tako lahko tudi vsak zna, kam da ima naročnino poslati! Sicer pa je kolektanje, samo razvada! In vsak treznomislec človek mora razsoditi, da so taki stroški za list pogubonosni, ter da se na tak način ne more izhajati!

Pogledimo v staro domovino; tam so časopisi, v primirju Amerike, ogromno dragi, toda kdo je kedaj slišal o kakem kolektorju? Nobeden. A pardon. Fajmoštri in kaplani kolektajo za "Domoljuba" itd. drugi svobodni, napredni in socijalistični listi pa ne. Toraj tudi tukaj, proč s to razvado in vsak zavedni, za napredek u neti čitatelj "Glas Svobode" bo vedel kaj mu je storiti in bo to tudi storil!

Opozarjamo še na nekaj zelo važnega. Poštni zakon veleva: "Kdor se pravilno na kak časopis naroči, ga je tudi dolžan plačati. Ako se naročnik preseli in da to na pošti ali dotičnem listu ne naznani, ter vsled tega list na novo bivališče ne dobiva, je VSEENO DOLŽAN NAROČNINO PLAČATI." Take dolgove, na zahtevo upravništva, pošta izterja, kar pa naročniku ogromne stroške povzroči.

Nadalje pravi ta zakon: "Tedenški list se sme k večjemu 3 mesece na upanje naročniku pošiljati; ako se list po preteku tega obroka ne ustavi, zgubi list poštno ugodnost 'Second-Class Matter'."

Toraj vidite, kako stroge so poštne postave in da se moramo natančno po njih ravnati.

Nameravali smo v prihodnje vse zaostale naročnike z imenom v listu opominjati, — kar bi nas še najmanj stalo — toda merodajni naši faktorji so to odsvetovali, češ, da bi bilo to za dotičnike sramotilno, kar bi tudi res bilo, torej smo to za enkrat opustili.

Konečno, še par besedi vsem onim kojim je lastni blagor in blagor svojih sobratov pri srcu in kateri se z unemo za svobodo in napredek borijo.

Bratje! Vam je znano, koliko se je list "Glas Svobode" v njegovem 7 letnem obstanku boril in se še bori! Kake težnje je moral prenašati, ko se je od vseh strani na to delalo, da bi se ga uničilo! Toda do sedaj se je zmagovito branil in nadjamo se, da bodočnost tudi ne bo dopuščala, da bi naši sovragi nad nami triumfirali, — a to je odvisno od Vas, od Vašega sotrudu!

Posnemajmo druge. Kamor zahajate v salone, brivnice, trgovine itd. zahtevajte list "Glas Svobode", kjer ga ni, obrnite jim hrbet. S tem se bo razvila živahna agitacija. Delajte na vse pretege, ne samo za obstoj temveč tudi za razvoj lista. Kako potrebno bi bilo, da bi list vsaj po dvakrat na teden izhajal in naša iskrena želja je to, toda žalibog, pri takem gmotnem stanju ni pri najboljši volji mogoče. Res nekaj podpore listu pride, a kaj to pri sedanjih ogromnih izdatkih. Potrebna vsaj dvakratna izdaja bi pa tudi bilo, ko nas čakajo hudi boji — ne samo zaradi prihodnjih volitev, temveč boj proti mračnjakom, ki se zbirajo na vseh koncih in krajih, da bi vsaki svobodnomiselni in napredni pojav zadušili. — vničili. In ako ne bode mo na naskoke dobro pripravljene, no potem z Bogom svoboda!

To je resnično, kar smo tu rekli, toraj kličemo na vstrajno delo in pomoč!

Upravništvo "Gl. Svobode".

Razgled po svetu.

Avstrija.

Dunaj. V proslavo cesarjevega 78. rojstnega dne, je bil celi Dunaj v velikanški svečanostni opravi. V svetovno znanem "Praterju" je 30 godbenih zborov h kratki sviralu.

Nemčija.

Heidelberg, 24. avgusta. Baron Speck pl. Sternburg, nemški poslanec v Zjedinjenih držav ameriških je v hotelu Victoria umrl. Bolan je bil za neko boleznijo, katero niso mogli za gotovo dognati je li rak ali ne.

Francija.

St. Pierre, 22. avgusta. Vlada preiskuje na kak način in kam da je prišlo 30.000 frankov državnega denarja. Zlati so bili v 12 vrečah in le te v zaboju shranjeni; državni pečati so nepokvarjeni, torej je zagonetna tatvina toli pozornejša. (Je pač ukradel, kdor je pečat imel. Op. ur.)

Norveško.

Bergen, 24. avgusta. Norveški parnik "Folge Fonden" je iz Bergen v Rangesund plujoč, pri Skneviks, ob skalovje zadel, ter se v 3 minutah potopil. Na parniku je bilo 70 potnikov od katerih je 40 utonilo.

Turčija.

Carigrad, 23. avgusta. V Stambul (Staro mesto) razsaja velikanski požar; do sedaj je 1500 hiš in poslopji pogorelo. Ogenj še ni ugašen.

Maroco.

Tanger, 24. avgusta. Dosedanji sultan Abdel Asis, je bil v noči na 19. t. m. od pretedenta Mulai Hafid, popolnoma poražen; da si je imel Asis močnejšo vojno je do poraza prišlo, ker je bilo med njegovimi vojaki mnogo izdajic. Ko je Hafid napad izvršil se je Asisovo topničarstvo uprlo in ni hotelo streljati. V Tangerju so Hafida za sultana proklamirali.

Amerika.

Delavstvo v Alabami.

Duncan McDonald, član eksekutivnega odbora United Mine Workers za Illinois se sedaj nahaja med štrajkarji v Alabami in piše o grozodejstvih tamnošnje države sledeče: "Premogariji so prisiljeni živeti v barakah, katerih bi se v Illinois še za kurnike ne rabilo; premogarje pa dejansko prisilijo nakopati 2.400 do 3.500 funtov premoga za eno tono ne glede na državno postavu, v ostalem pa tudi ne smejo nikjer drugod kupovati kot enostavno le v kompanijskih prodajalnah. Veliko premogarjev dela tukaj že leta in leta, a še vedno so na dolgu kompaniji. Na vrh vsih teh peklenjskih razmer se pa še operatorji premogokopov trudijo znižati plačo za 20 odstotkov.

Južne države so po večini politično demokratične, toda ko bi sedaj delavski "general" Gompers, Bryan in njih ostali zavezniki sem došli morali si bi od srama obraz zakriti.

"Ako odnesem od tu zdravo glavo" pravi McDonald, "povedal bom še kaj drugega, kar sem videl, a sedaj moram molčati, da me kaj ne doleti."

Rojaki! Od Alabame proč!

Mu dela veselje.

Oyster Bay, N. Y. 24. avgusta. Svoječasno je predsednik Roosevelt, posebno komisijo imenoval, ktera je imela nalogo, da stanje ob Panamskem prekopu preišče in v vspehu poroča.

Dotično poročilo je bilo 6. t. m. predsedniku predloženo, iz katerega se med drugim sledeče posname: Delo uspešno napreduje. Rumena mrzlca je skoraj do cela premagana, ter malarija in plućnica se le redkoma pojavijo. V celem je zdravstveno stanje popolno.

Nadalje pravi poročilo, da je izvežbane delavce težavno ob Panamskem prekopu obdržati, ker so tam plače komaj deset odstotkov viši, kot jih podjetniki v New Yorku plačujejo in zaradi tega komisija odsvetuje, da bi se plače delavcem za sedaj znižale! Oj, kaka velikadušnost! Delavcem, za katere vlada toliko očetovsko skrbi, kaže sramotno plačo skrečiti, da sleparjem več ostane. Sicer je pa prav tako, pa jih naj še za častne člane imenujejo, saj grabežev je še dosti. Milijoni se stekajo v žepe tistih, ko pri vsaki priliki in nepriliki usta do ušes odpirajo, a delavec je slep in ne sprevidi kaj se okolu njega godi.

Delo.

Winnipeg, Man. 22. avgusta. Vsled stavke na Canadski Pacifični železnici je prometna uprava v groznem stanju. Trije tovorni vlaki so večeraj raz tira skočili in je več strojev in tovornih vozov popolnoma razbitih. Od kar je stavka so morali med Swift Current in Calgary, 150 strojev, iz prometa postaviti. Companija pušti svoje "Shops" od 300 policistov varovati.

Terra Haute, Ind., 23. avgusta. Stavka premogarjev v mehkih premogokopnih distriktih v Indijani, je končana. Predsednik "United Mine Workers of America" Lewis, razglašča, da so posestniki premogarskih jam, delavskem zahtevam ugodili. 12.000 delavcev v 11. distriktu je zopet pričelo delati.

Alton, Ill., 22. avgusta. "Illinois Glass Company", bo v desetih dneh svoje glazute zopet odprla, ter bo 3500 delavcev vposlenih.

Osramoteno delavstvo.

Po vsi Ameriki, se je še pred kratkim bavilo razno meščansko časopisje in sramotno šale izbijalo napram organiziranemu delavstvu zaradi hlapčevskega postopanja Steam Shovelers unije, katera je dala Taftu unijsko karto. No, sedaj je drecapljala pa še Lincoln Typografična unija: to je organizacija, katere člani bi morali vendar več respekta do sebe imeti, ako bi druge respektirali. Ta organizacija ponuja namreč častne karte Bryanu in guvernerju Sheldonu, zadni je republikanec.

Kolikor so nam razmere znane ni nobeden imenovanih gentlemanov — ne Taft, Bryan ali Sheldon — kedaj kateri delal, kot rokodelec in so potemtakem nesposobni postati članom delovske organizacije. Pod temi okoliščinami in nadaljnimi dejstvi, da so le ti gentelmani vspešni politikarji, me ponižujejo unijski ponujalci častnih kart se sebe, pač pa vso organizirano delavstvo. Taki ljudje so zmožni vsake prevaraneije in izdaje. Ni čuda, da se kapitalisti in politikarji vedno bolj vstavljajo po robu napram delavstvu in to bojo tudi delali dokler bo v unijah takih mračnih eksemplarjev, kot so zgoraj navedeni hinavci v delavskih organizacijah. To je ponos delavstva kaj ne! Mogoče, da bomo še iznenadeni v bližnji bodočnosti, ko bo kaka unijska sodra počastila "Uncle Joe" Cannon s unijsko karto za zasluge, koje je izposloval delavstvu, kot državni poslanec in poslanski govornik-predlagatelj. Potem pridejo še Carnegie, Frick in drugi, katerih izdajice z unijskimi kartami tudi nesmejo prezreti.

80.000 akarjev neslje bo vlada odprla za naseljevanje.

Iz Washingtona, D. C. se poroča, da bo vlada sedaj kmalo enkrat naznanila, da namerava odpreti tako zvani "Rosebud reservation" v South Dakoti, kateri obsega 800.000 akarjev. Za naseljevanje je odmerjenih le 80.000 akarjev ostala zemlja ostane pa še nadalje v rezervi.

Kakor se poroča se prične registriranje onih, ki se nameravajo naseliti 5. oktobra, zrebzanje 10 dni pozneje, vstop pa šele prihodnjospomlad. Velikanski dirindajod strani naseljenikov se zopet pričakuje. Zemljišča dobe od 75 do 100.000 ljudi.

Mexico.

Mexico City, 22. avgusta. Tukaj snujejo diskontno banko, za katero je bilo prvotno \$10.000.000 kot glavnica določeno, a so sedaj na \$25.000.000 povikšali in denar v znesku 50.000.000 frankov, bo dala francoska — duhovščina! Duhovščina ta korak s tem opravičuje, da francoska vlada napram njej sovražno stališče zastopa, torej je duhovščina primorana, da velik del svojega denarja iz francoskih bank vzdigne, ter v Mexiki naloži.

Seve, roparska Mehika je skoz in skoz strogo katoliška, in tam je za katoliško duhovenstvo še bujno polje za grabiti. Potem pa naj še, kak krščansko katoliški slepar trdi, da katoliška cerkev ni kapitalistični zavod in da ne drži s kapitalistom!!

Čitalničarji Pozor!

Gospod Ivan Kaker, tajnik čitalnice nas je naprosil, da cenje člano opozorimo na čitalniško sejo, katera se vrši 31. avgusta t. l. ob 8. uri zvečer v Narodni dvorani, vogal Centre ave. in 18 ceste.

Slovensko Narod. Podporno Društvo št. 1, v Chicagi, Ill.

Na razna vprašanja odgovarjamo vsem cenjenim dopisnikom sledeče: Tukajšnji odbor Slovensko Narodno Podpornega Društva je sklenil, da se obolelim članom po \$5. tedenske podpore plačuje, to velja samo provizorično za tukajšnje društvo št. 1, a nikakor ne za zunanja društva, katera so se do sedaj in se bojo v bodoče prijavila za pristop k zvezi.

Samostojno osnovana društva, ki so že in ki bojo še k tukajšnjemu društvu ozir. Zvezi pristopila, se zamorejo za časno ravno tako, za podporo članom v slučaju boleznij zjediniti, kakor se je to tukaj zgodilo; to je zasebna stvar vsakega društva, kar se tukajšnjega društva prav nič ne tiče. Nadalje smo dobili iz raznih krajev več vprašanj tikaajočih se tukajšnjega društva št. 1. Za odgovor naj vsem služi nastopno pojasnilo: Namen Slovensko Narodno Podpornega Društva št. 1. v Chicagi, Ill. je, da kakor hitro se prijavi zadostno število članov kakor tozadevni zakon veleva sklicalo bo društvo št. 1. v Chicagi skupno sejo ozir. zborovanje, da se vse potrebno vkrene in zveza inkorporira. Na to konvencijo bojo vsa do tje prijavljena društva svoje odposlanec ozir. delegate poslala ter se bo "Slovenska Narodna Podporna Zveza" ustanovila. Upamo pa, da nam dolgo več ne bo treba čakati, ker je že prijavljenih 250 članov. Rojaki svobodnomiselci na noge! Agitirajte, da čim prej dosežemo kar želimo.

Na tej konvenciji se bojo pravila za celi obseg in za posamezna društva naredila, ter se bo pričelo s splošnem delovanjem.

Tukajšnji odbor društva št. 1. je odbor kot društva in začasno sedaj ob enem tudi odbor cele organizacije: za to je potrebno, da se nova, kakor tudi že obstoječa društva, katera nameravajo k bodoči zvezi pristopiti, to na podpisanega tajnika takoj naznanijo, da je osnovalni odbor vedno več o stanju društev in članov.

Društva se lahko osnujejo, ako je 5 članov za pristop, ker kakor izkušnja uči, se navadno društvo razširi in člani pristopajo, ko je društvo že ustanovljeno.

Naš namen je, da se svobodnomiselni in napredni delavci zjedini, da nam bo mogoče resnično napredovati, kakor to duh časa zahteva.

Pozivljamo torej vse one, katerim je svobodni napredek pri srcu da se potrudijo z agitacijo in nova društva ustanavljajo ter jih na podpisanega javijo.

S zjedinjenimi močmi do vrhunca zmage! Naprej agitatorji!

S bratskim pozdravom.
Jos. Ivanšek, tajnik.
1517 S. 43rd Ave. Chicago.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:
za \$ 10.35 ..... 50 kron,
za \$ 20.45 ..... 100 kron,
za \$ 40.90 ..... 200 kron,
za \$ 102.25 ..... 500 kron,
za \$ 204.00 ..... 1000 kron,
za \$ 1018.00 ..... 5000 kron,

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. poštno hranilni urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najpriičneje do \$25.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske no Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.
109 Greenwich St., New York
6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

Martin Kačur.

ZIVLJENJEPIŠ IDEALISTA.

Spisal Ivan Cankar.

DRUGI DEL.

I.

Mračilo se je, sedela sta v globoki senci, v tesnem objemu. Krimu je plača v licih, trepetal je in jo je stiskal k sebi.

"Tončka . . . zvečer pridem k tebi!"

"Pridi!"

Nato nista govorila več; prižgala je luč in tudi njena lica so bila razpaljena.

Ko se je vračal iz kršme, se mu je zibalo pred očmi, žgalo ga je v licih in ustnicah in čelo mu je bilo potno. Zaslutil je — kakor da bi se bilo zasvetilo za trenutek iz teme — da so bile legle na njegovo srce že vse težke, umazane sence iz Blatnega dola in izpreletelo ga je kakor strah.

"Ne pojdem! Pijan sem bil! Uróčen!"

Iz vlažne zemlje, od polja sem, je žehlata zgodnja pomlad; vzduh je bil poln teškega, opojnega vonja; zemlja se je dramila in njen prvi dih je bil hropeč in soparen; pohotne, vederljive sanje so bile še v njem; veter, ki je prišel od onstran hribov, se je mešal z vzduhom iz Blatnega dola in z nizkimi meglami in je bil omamljivo topel, kakor nečist objem.

"Pojdem! Kaj bi drugega v Blatnem dolu? Zakaj bi ne živel?"

In ni več videl, kako je zatonil lep spomin in kako so zavile težke ponočne sence ves Blatni dol in njega.

II.

Kačur je sedel v mračni krčmi; hled, prepadel in zelo ostarél je bil njegov obraz. Sredi izbe se je zibal gospodar na pijanih nogah, bil je s pestjó ob mizo in je kričal.

"Kaj takega se v moji hiši nebo godilo! Moja hiša je poštena! Za lase bom vlekel vlačugo na cesto in tega prokletega škričca z njo!"

Debela krčmarica je stala med durmi, roke uprte ob boke.

"Kaj pa vpiješ nad njim? Saj je že rekel, kaj misli! Pusti ga zdaj na miru!"

Krčmar je umolknil, gledal je nanj z zakrvavelimi, neumnimi očmi.

"Kaj je rekel?"

"Glej ga, pijanca! Kaj ni baš vstal in se zaklel, da jo vzame, kakor je, brez dote in bale!"

Krčmar se je zazibal, širok nasmeš se je prikazal na upalem, neobritem obrazu, stopil je bliže, iztegnil roko preko mize ter prevrnil kozarec.

"Če je taka na nai bo!"

"Naj bo!" je odgovoril Kačur s hripavim glasom in se je doteknil mokre krčmarjeve roke; nato je vzel klobuk in je vstal.

"Kam pa? — Liter na mizo, stara!"

"Nimam časa!" je zamahnil Kačur in je stopil iz izbe brez pozdrava.

V veži je srečal Tončko, ki je bila objokana. Hotel je molčé mimo nje, toda okrenil se je in jo je prijel za roko!

"Tončka!"

Hotel je govoriti, toda ni našel besed, ustnice so se mu še tresle od razburjenosti.

"Glej, morda je bilo prezgodaj . . . prehitro . . . preveč slučajno . . . morda ni bilo prav — ampak bodi, kakor je božja volja: zdaj sva zvezana za zmerom!"

"Tako resnobno govoriš, da me je skoro strah. Kaj me nimaš več rad? Zdaj nič več?"

In bilo je v njenih očeh kakor upor in očitjanje; takega pogleda ni videl prej in zabolelo ga je.

"Rad te imam, drugače zdaj, nego poprej! Zaklel sem se, da te ne izpustim, da ostanem pri tebi zmerom, ker sem prišel prvi večer, prvo noč! Jaz vem, da je nekaj med nama — sam komaj razumem kaj — kakor senca, kakor jarek. Ampak to mislim, Tončka, da bova jarek že prestopila, če se bova

Iržala trdno za roko . . . Saj ne govoriva poslednjikrat . . . Bog s teboj!"

Poljubil jo je na lice in je šel po ulicah počasi, s povešeno glavo truden in bolan.

Čutil je globoko, da se je v kratkem času njegovo življenje popolnoma, do temelja izpremenilo in da se je sam izpremenil v njem. In kolikor bolj natanko je čutil in spoznal to izpremembo, toliko bolj jasno je videl v preteklost in v prihodnost. Stal je globlje, toda bolj trdno je stal nego kdaj poprej; teža je padala na njegove rame in z bremenom je rasla moč.

Zaklenil se je v izbo, luči ni prižgal; sedel je na posteljo, uprl komolce ob kolenu in stisnil čelo v dlani. Podobe iz prejšnjih časov so vstajale pred njim in nobena ni bila svetla; misli so se trgale iz teme prihodnjih dni in nobena ni bila sladka.

. . . Saj je še komaj par dni, par korakov do tiste dobe, ko je bil krepak in vesel in ko se je napravljval na boj proti vsemu svetu! Komaj da je šele zašla zarja tistega solca — in glej, da bi zašla za zmerom da bi je nikoli več ne bilo nazaj! Ni mogoče! Tako kratek ni dan, tako hitro ne mine mladost!

. . . Da bi ga ugledal zdaj kdo izmed tistih, izmed slabičev, klečplazcev, kruhoborcev, ki je gledal nanje nekoč s studom in zaničevanjem! Nekoč? Prizanesi Bog, še včeraj! Kako bi zardel, vztrepetal pred njim! Kako prešerno bi se mu smejal v obraz slabič, klečplazec! "Ali še izobražuješ narod? Ali ga še rešuješ! Ali še deluješ? Peklu in strelji in krajnemu šolskemu svetu na kljub? Ali si se hitro unesel? Boga mi, še jaz se nisem tako hitro! . . ." Kaj bi mu odgovoril! Povesil bi glavo ter molčal!

Vse je vzkipeló, se je uprlo v njem.

. . . Zakaj bi bil konec glorie? Kdaj, čemu se je bil odpovedal sebi in svojim visokim ciljem? Kdo je prestvaril tako ročno njegovo srce? Kdo je bil zaokrenil nenadoma njegove misli v drugo smer, s strmega klanca v gluho dolino? Kdaj se je to zgodilo in zakaj? —

"Ali sem jaz še jaz, kakor me je rodila mati? Ali sedi kdo drugi namesto mene in misli namesto mene, govori in dela namesto mene in proti meni? . . ."

Premišljeval je mukoma, razgret in razburjen, toda ogibal se je spretno nečesa temnega, neprijaznega, ki je bilo čisto blizu. Tako gleda človek najbolj napeto, kadar ne vidi ničesar in kadar ne mara ničesar videti. Kakor v senci, kakor tam v kotu za durmi, je stala Tončka, čisto mirno je stala, on pa je obračal glavo v stran in je gledal napeto drugam, da bi je ne videl. Gledal je drugam in tam je videl pusto izbo in v izbi sebe in njo. Posegla je v njegovo življenje, udomčila se je tam z vso svojo šaro in ropotijo in priklenila je na verigo njegovo telo in njegovo dušo in vse njegove misli. Bil je sam nekoč; zdaj nima več ne svojih misli, ne svojih želja in še to klavrno telo, izmučeno, od skrbi in gnusa in srda izžeto, se bo zavalilo naposled na gnoj . . .

Zavzdihnil je; ob tisti uri si je zazelel prijatelja.

"Koga bi klical? Komu bi se potožil?"

Spomnil se je na zdravnika; sram bi ga bilo, da bi stal ponižen in bolan pred njim. Toda nenadoma je stopil iz mrake — njegove oči tovariš Ferjan, vesel, pijan in blagodušen.

Kačur se je nasmehnil in je napisal Ferjanu dolgo pismo.

"Vem, da pride!" —

(Dalje prihodnjik).

Postanite državljani.

PROUČITE SI NATANČNO IN TEMELJITO SLEDEČA VPRAŠANJA IN ODGOVORE. DA SE PROSILCU ZA AMERIŠKO DRŽAVLJANSTVO, POMEN VPRAŠANJ, RAZJASNI, PREVEDEMO ANGLEŠČINO V SLOVENŠČINO.

The usual questions asked by judges during the examination of applicants for citizenship.

1. What is your name?
2. How old are you?
3. Where were you born?
4. How long have you been in this country?
5. How long have you lived in this State?
6. On what day did you arrive in this country?
7. At what port did you land?

8. What was the name of the vessel in which you arrived?
9. Are you married or single?
10. How many children have you?

11. Have you ever made application in this country for citizenship before and been rejected. Answer: No.

12. When and where did you declare your intention to become a citizen of the United States? (Answer this question by stating the time and place of securing your first paper and which is called "DECLARATION of INTENTION".)

13. Do you believe in organized government? Answer: Yes.

14. Did you ever belong to any society, or organization which advocated the assassination of kings, rulers, or heads of any government? Answer: No.

15. What form of government have the United States? Answer: The United States are a Republic.

16. Who makes the laws for the United States? Answer: The Congress at Washington, consisting of the Senate and the House of Representatives.

17. Who executes and administers the laws and the overment of the country? Answer: The President of the United States.

18. Who elect the President? Answer: The Electors who are elected by the people for this purpose only.

19. Who elect the members of the United States Senate? Answer: The legislatures of each State elect two members.

20. Who elect the members of the House of Representatives? Answer: The people of each Congressional District.

21. What is the term of office in Congress? Answer: Six years for the Senate and two years for the House of Representatives.

22. Who makes the laws for the State of Missouri? Answer: The Legislature at Jefferson City.

23. Of what does the Legislature consist? Answer: It consists of two branches known as the Senate and the House of Representatives.

24. Who is the chief official of each State? Answer: The Governor.

25. What official of the state administration ranks next to the Governor? Answer: The Lieutenant Governor.

26. What is the official duty of the Lieutenant Governor? Answer: He is the Chairman of the State Senate, and presides over that body. He also succeeds to the office of governor in the event of the death or resignation of that official.

27. What official of the national administration ranks second to the President of the United States? Answer: The Vice President.

28. What is the official duty of the Vice-President? Answer: He is the presiding officer of the United States Senate and succeeds to the office of President in the event of the death, or the resignation of that official.

29. Who is the chief official of a city government? Answer: The Mayor.

30. Who makes the laws or or-

Običajna vprašanja, katera se prosilcu za državljsanske papirje, stavijo.

1. Kako se imenujete?
2. Koliko ste stari?
3. Kje ste rojeni?
4. Koliko časa stanujete v tej deželi?
5. Koliko časa bivate v tej državi?
6. Katerega dne ste dospeli v Ameriko?
7. V katerim pristanišču ste se izkrcali?
8. Kako se imenuje ladija (parnik) s katerim ste dospeli?
9. Ste oženjeni ali samski?
10. Koliko otrok imate?

11. Ali ste kedaj prošnjo za državljanstvo v tej deželi vložili, da Vam je bilo odbito? Odgovor: Ne.

12. Kedaj in kje ste se izjavili, da bi državljan Zjedinjenih držav postali? (Tu se nove čas "prve papirje" dobili kateri se "Declaration of Intention" imenujejo).

13. Verujete Vi na organizirano vlado? Odgovor: Da.

14. Ste li sedaj ali ste bili popred, član kake organizacije, katera umor kraljev, vladarjev in predsednikov vlad priporoča? Odgovor: Ne.

15. Kako vladno obliko imajo Zjedinjene države? Odgovor: Republikansko.

16. Kedo dela postave za Zjedinjene države? Odgovor: Kongres v Washingtonu, kateri sestoji iz senata in poslanske zbornice.

17. Kedo oskrbuje vlado in izvršuje državne postave? Odgovor: Predsednik Zjedinjenih držav.

18. Kedo izvoli predsednika? Odgovor: Elektorji, (volilni možje) kateri so izključno zato od ljudstva izvoljeni.

19. Kedo izvoli člane senata Zjedinjenih držav? Odgovor: Legislatura (postavodaja) vsaka država voli dva člana.

20. Kedo izvoli člane državne zbornice? Odgovor: Ljudstvo, v raznih kongresnih okrajih.

21. Koliko časa traja službena doba kongresa? Odgovor: V senatu je službena doba 6 let, in v državni zbornici 2 leti.

22. Kedo naredi postave v državi Missouri? Odgovor: Legislatura v Jefferson City.

23. Iz koliko oddelkov sestoji legislatura? Odgovor: Ona sestoji iz vseh oddelkov, senata in poslanske zbornice.

24. Kedo je vrhovni uradnik vsake posamesne države? Odgovor: Guverner.

25. Kateri uradnik v državni oskrbi, sledi guvernerju? Odgovor: Poročnik-guverner.

26. Kako službeno dolžnost ima poročnik-guverner? Odgovor: On je predsednik v senatu države in službeni namestnik guvernerja v slučaju smrti, ali odstopa.

27. Kateri uradnik sledi predsedniku Zjedinjenih držav. Odgovor: Podpredsednik.

28. Kako službeno dolžnost ima podpredsednik? Odgovor: On ima predsedstvo v senatu Zjedinjenih držav, ter postane naslednik predsednika v slučaju odstopa ali smrti.

29. Kedo je vrhovni uradnik kake mestne oskrbe? Odgovor: Župan.

30. Kedo naredi postave in

Dalje na 3. strani.

Vzglede staršev.

Nič nima večjega upliva na otroke kot vzgled staršev. Oni si vedno prizadevajo posnemati starše v vsakem oziru in to dejstvo bi moralo vedno v mislih biti. Otroki to hitro opazi, v slučaju boleznih pomagajo starši takoj pri pojavu in to je, kar oni nikdar ne prezrejo. To ostane v navadi tudi pri otroku, da si zna pomagati takoj pri prvem pojavu. Ali je pri Vas navada? Da ste brez teka in moči: In s kom se lečite? Trinerjevo zdravilno grenko vino primora organe v slučaju neprebavnosti k rednemu delovanju, naredi čisto kri in ojači telo. Ono ni le uporabno v prvem pojavu ampak v vsih slučajih nerednosti prebavnega sistema. Rabite ga kadarkoli se ne počutite dobro.

Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 616 — 622 So. Ashland A. Chicago, Ill.

SLOVENCEM V POGLED.

Cenjeni zdravnik Collins N. Y. Medical Instituta: —

Vam naznanjam, da sem posla na zdravlila porabil ter popolnoma ozdravil po njih, da nobenih znakov bolezni več ne čutim. Srčno lepo se Vam toraj zahvalim za Vaš trud, Bog Vam stotero poplačaj: —

Še enkrat Vas zahvaljujem in vsakemu priporočam ter ostajam hvaležni.

Ivan Kogoj. Mulberry, Kans.

Učite se angleščine!!

Vsako angleščine zmožen, si zagotovi zadovoljno življenje. Brez znanja angleščine si še navadno delo težko dobiš. Torej, ako si hočeš sam sebi dobro, piši na THE STEINER ACADEMY of LANGUAGES, 560 N. Ashland Ave. The Pioneer Bldg. Slovenski oddelek. — Chicago, Ill.

ter priloži 10c za odgovor; kateri znesek se pri naročilu lekcije vračuna. Jamči se, da se vsakdor z malim trudom in malo stroškov, v kratkem času Angleško govoriti nauči. Svedoče in priznanja so na razpolago. Najnovejša metoda za uspešno učenje se sedaj rabi na označenem zavodu.

WISCONSIN PHONE 413
LOUIS ROBSSEL SALOON
Dvorana za društvene seje in veselice. Popotniki dobro došli. Postrežba s stanovanjem in hrano.
24 Union Street.
KENOSHA, WISC.

Moderna gostilna.

HOERBER PIVO IN DOBRA KUHA.

Slovenci, to je slovensko podjetje in za dobro postrežbo Vam jamoi

MARTIN NEMANICH
813--22 St., blizu slov. cerkve, CHICAGO.

TELEFON CALUMET 1678
Najfineše fotografije izdeluje vendar-le samo
P. Schneider
FOTOGRAF
2222 State St., Chicago.
Cene zmerne—postrežba hitra.

JOSIP REMSKO
GOSTILNIČAR
163 Reed St., Milwaukee, Wis.
se priporoča rojakom za obisk. Postreže s pristnimi pijačami in izvrstnimi smodkami. Na razpolago
KEGLJIŠČE in DVORANA

Kmetijske posebnosti na zapadu.

Pismo Viljem K. Brunshmda.

Zadržan sem tu v Bosler, Wyo. že drugi dan, in ker imam čas, hočem, predno se vrnem domu v Minneapolis, kjer me bo čakalo mnogo dela, mojim rojakom kratko sporočiti nekaj zanimivih in podučnih kmetijskih posebnosti, na katere sem naletel med mojim potovanjem po zahodu in jugozahodu Amerike zadnje dni.

Na vzhodnem Washingtonu je obrodilo posebno dobro žito in hmelj. Pšenice je bilo povprečno 62 bušlov na akre; hmelja do \$400.00 v vrednosti. Z žitom se pečajo mnogo, mani s hmeljem in sadjorejo, ki sta glavna ponoga kmetijstva na zahodnem Washingtonu, zahodno od gor. Cascade. Dežja pade na vzhodu države malo in zemlja se namaka umetno po jarkih, ki vodijo iz rek in jezov. Mnogo takih naprav je v delu, in Washington bo postala imenitna kmetijska država, ker ima zdravo podnebje, radovitno zemljo, ki je ostanek izumrlih ognjenikov, in glavno, ker je industrija živalna doma in ker je lega države jako pripravna za razpečavanje pridelkov po suhem in po morju v kraje, ki se še le naseljujejo in nimajo pridelkov kot zelenjavo in sadja, n. pr. Alaska in Kanada. Žito ore vedno več na Kitajsko in Japonsko; tudi moke odpošlje Washington vedno več v Jutrove dežele, ker Jutrovi vedno več kruha uživajo, čeravno je v mnogih tamkajšnjih krajih še nepoznan in je nameščen z rižom. Resnica je, da bo nekaj založila severno Kitajsko, Mandžurijo in Sibirijo biljone Monocloev z žitom, a do takrat je še daleč, in takrat bo washingtonski kmet lahko vse prodal na domačem trgu, v Alasko in Canado kjer bo de prej ali slej mogoče pridstva, ki se bo večinoma pečalo z industrijo in bo vposleno v bogatih rudokopih tamkajšnjih krajev.

Čudno se mi je zdelo mesto Greeley, v dolini reke Coche la Poudre, v Coloradi, kjer sem ostal pol dneva. Krompirja je tam polno na vsakem vozu, na vsakem trgu; polno ga je povsod in tudi na postaji. Ta izvanredna prikazen krompirja dovedla me je do povpraševanja: zakaj je toliko krompirja povsod. Krompir, krompir in zopet krompir; zdrav krompir, gnjil krompir; debel krompir, droben krompir, povsod krompir in drugega skoro nič.

In res; temelj mestu je krompir, čeravno je mesto moderno in lepo. Krompir je napravil mesto in njega pridno prebivalstvo premožnim ljudem.

Mesto Greeley, pravili so mi prebivalci, vstanovili so leta 1875 združeni naseljniki (Union colony) iz vzhodnih držav. Okoli 1000 mož, žen in otrok se je dvignilo na poziv N. C. Meeker-ja, podu-

rednika New York Tribune, in odšli so v coloradsko pustinjo, takrat ko je bilo izvrstne zemlje prazne na obilico. Imeli so trdo delo leta in leta. Primorani so bili peščeno zemljo umetno namakati. Množino krompirjevih kroščev (potatoe buggali, Colorado beetle), kobilice in mramorjev so jim vničevali pridelke. Njih vodja jih je vedno osrčeval; vzlic temu vrnilo se je mnogo obupancev nazaj v vzhodne države. Vsi, ki so ostali, in pozneje došli, so danes neodvisni, premožni ljudje. Mesto šteje dane nad 10.000 duš. Večina se peča s krompirjem; poredni Kranjci bi jih zvali krompirjeve, kakor avstrijsko domobranstvo. Žilava vstrajnost v umetnem kmetijstvu in zatiranje škodljivih živali povzdignile ste pridelke krompirja na visoko stopinjo. V zadnjih petih letih zrastle je povprečno 214 bušlov krompirja na akru letno. Povprečno cena je bila 65 centov za 100 funtov; in akre je dal \$82.00 dohodkov, in prilično \$49.00 čistega dobička vsako leto. Odposlalo se je zadnjih pet let po okoli 14.000 vagonov krompirja iz Greeley, Colo., na vse kraje ljudovlade. Zemlje namakajo še danes umetno. Golažen so vničili razum krompirjevih kroščev, ki dajo dandanes mnogo posla krompirjerejem po skoro celej Ameriki. Brizganje rastlin s "Paris green", pomešan z vodo pomori krošče in omeji škodo; 6—8 žlic strupa, so rekli kmetje da zadostuje za sod (barrel) vode.

Med potjo sem obiskal tudi vladne naprave za umetno namakanje zemlje (irrigation projects) v Nevadi. Pri Fallon, Nev., je taka naprava že dogotovljena in blago dejno deluje po prejšnje pustinji, ki obeta, kar je razvidno iz že naseljenih farm. Ostati pravi raj. Okoli leta 1880, tako so mi pravili zanesljivi ljudje, je bila v teh krajih še vse puščava. Zemljepisje jo zove še danes "The Great American Desert", po naše: Velika ameriška pustinja. Poznejša leta se je naselil v dolini reke Truckee, tu pa tam kak samotar; ter s trdim delom s samozatajevalno vstrajnostjo in bistro umetnostjo vstvaril je zeleno oazo sredi skalnate, peščene pustinje, obraščene s takozvanim "sagebrush", po naše grm modrijan. Danes namaka tam "Truckee Casson Irrigation Plant" več kot 1000 farm, s prilično 100.000 akrov zelje, koje je približno še polovica nenaseljene. Mesto Fallon se je še pred kratkim zvalo "Jim Town", trg Jima ali Jakoba. Nek človek s tem imenom je imel tam barantijsko postajo (trading post) z Indijanci Pintes, ki so zamenjavalj pletene steklenice, boljše pletence, za rum. Jim Town, sedaj Fallon, je imel pred štirimi leti 16 ljudi; danes jih ima okoli 1.400. Cerkve so tam 4, peta se gradi. Salónov je najmanj 20. Razum tega najdeš hotele, banke, trgovine in mnogo drugih podjetij.

Nadaljevanje iz 2. strani.

dinances for the City? Answer: The Municipal Assembly which consists of two branches, the Council and the House or Delegates.

31. What power has the administrative officers of the national, state, and municipal governments? They can veto the laws made by the Congress, the Legislature and the Municipal Assembly.

32. What is the highest court of the United States? Answer: The Supreme Court at Washington, D. C.

33. What is the fundamental law of the United States? Answer: The Constitution.

34. Have you read the Constitution? Answer: Yes.

pravila za mesto? Odgovor: Mestna občina, katera sestoji iz dveh oddelkov, gorenje in spodnje zbornice.

31. Kako moč imajo oskrbni uradniki države, dežele in mesta? Odgovor: Oni imajo pravico ovreči vse sklepe, kongresa, legislature in občinske skupščine. (Vsak predsednik, guverner in župan imajo odločilno besedo, kar se imenuje "Veto." Op. ur.)

32. Katero je najvišje sodišče v Zjedinjenih državah? Odgovor: Najvišje sodišče v Washingtonu, D. C.

33. Kaj je temeljni zakon Zjedinjenih držav? Odgovor: Ustava.

34. Ste Vi čitali ustavo? Odgovor: Da.

"Vsaketerimu, kdor želi, da po stane ameriški državljan, mu bojo gorenja vprašanja stavljena, ter jih more točno odgovoriti, sicer ne bo sprejet."

Smrdljivih zabojev, ali kakor jim pravijo automobil, Mr. Petrič jim pravi šaljivo "ata b' mo ubil", tudi ne manjka. Vse to je nastalo, odkar se je pričelo umetno namakanje zemlje, pred še ne štiri leti. In mesto bo raslo dokler bo v okolici kaj vgoodne zemlje za naseljevanje Amerikancev je drzen in podjeten. "The West", zapad mu je vse. Tam je našel njegov ded srečo ali nesrečo. Tja silil on; tudi on hoče poskusiti svojo srečo. Ne straši se trdega dela; ne grenkih ur pionirja; se ne boji kmetijstva, ki je takorekoč na vagi. Med tamkajšnjimi farmarji so gostilničarji, trgovci, uradniki iz jugovzhodnih in vzhodnih držav, umni, da ne rečem zviti in "prefrigani"; oni so vstrajni, odločni, podjetni in pridni. Oni vspevajo, vrlo napredujejo; a ne vsak. Sadje je polno; bolj ko v Coloradi in v Washingtonu. Veje so vse podprte. Vsi drugo pridelki izvrstni. Proda se vse doma za izvanredno visoko ceno, kajti življenje v Nevadi je drago, jako drago. Brez da se ima \$2000 v žepu se ni podstopiti tam kmetijstva; tako se meni zdi, vzlic da se kupi zemlja za nisko ceno od države, k ovej spada tudi "Irrigation plant." Sadni vrtovi in polja so krasna, kodar so par let stara; vendar opomnim, da ima kmetijstvo tam trnjevo pot. Umetno namakani mladi vrtni so v resnici še vedno bobi pustinja kot v t. Kakor je bilo v začetku v Greeley, Colo., tako je tudi med nevadskimi farmarji mnogo seliveev. Grede in pridejo, kot ptice selivke. Nekateri se ne vrnejo nikdar več, ampak pustijo vse v "štih". Zreinejo kot kafra, kot bi se v tla vdrli. Mnogo jih obupa nad trdim delom, mnogo jih zapusti kmetije kakor hitro se čuje o stavki ali o slabih poročilih v Goldfield, Rawhide in v drugih rudokopnih mestih Nevade.

Radovednost me je gnala ogledati si gradnjo po katerih bo napeljana voda iz reke Gunnison v dolino Uncomphagre za umetno namakanje kacij 150.000 akrov državne zemlje. Podjetje je tudi državno. Nisem sicer dvomil, da nima država moč in sredstev za tako ogromno napravo, vendar me je "firbec" gnal, da si stvar od bližje ogledam. Porinili so me s tremi drugimi radovedmeži "in v hurry", kakor je v Ameriki povsod navada, v blatne vagone za prevoz kamenja, cementa peska in drugih tacihi stvari; priprigli so mali parostroj in hajd z nami v podzemsko luknjo tri milje globoko. Voda je lila s curkom na nas od stropa. Živa električna žica igrala se je neprenehoma okoli naših glav, ki bi učinila smrt s prvo dotiko. Vročina nas je obvela, ko smo drdrali komaj par sekund pod zemljo, zagrnjeni skoraj v večno temo, prekinjena le tu na tam z malo električno obločnico. Pod našim malim vozom, ki nas je metal sem ter tje, šumeli so urno dereči slapi rečne vode. Vedno smo bili v smrtni nevarnosti, vendar lahko pričamo iz lastne izkušnje, da gradi vlada 6 milj dolgi prekop skozi hribove po kojem bo v par letih tekla reka Gunnison v dolino Uncomphagre v namen namakanja vrtov in polja, mesto klobukov, oblek in lundj, kar ta spaka danes stori z vsakim nevernim Tomažom, ki se upa v tisto podzemsko lukno. Bili smo namreč vsi mokri do kože in naši klobuki niso več pristojali prazničnem oblačilu. Slišal sem že v Grand Junction, Colo., da je v Nevadi najdražja zemlja vseh sadjerejskih krajev na svetu, in ko sem prišel tja cenil se je akre starega zasajenega vrta od \$100 do — čujte — \$2000. Državna neobdelana zemlja se dobi pa skoro zastonj, a poskočila bo v vrednosti, kakor hitro dobi vodo in bo obdelana. Prilika je vgoodne zemlje ko lepa v Nevadi — za trdo delo in nevstrašene, drzne srečolovce. Nam Slovencem bi svetoval se ogledati istih kmetij dokler je dobre, radovitne zemlje drugje na izbiro po nizki ceni in zastonj.

(Konec prihodnjič.)

JOE FIALA

JOE BOCEK

"THE TWO JOES"

Prodaja obleke, klobukov in moških potrebščin . . .

578 Blue Island Ave.

Šivanje oblek je naša posebnost.

CHICAGO, ILL.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER | MAGNET | GRANAT

Razvažajo pivo v steklenicah na vse kraje.

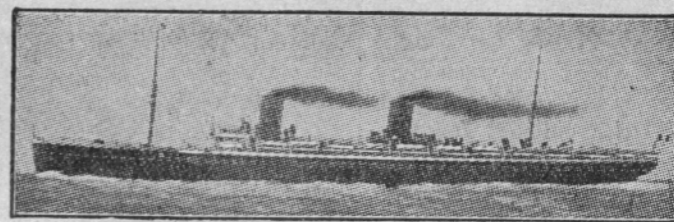
Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
La Provence ..... 30.000 HP | La Lorraine ..... 22.000 HP
La Savoie ..... 22.000 HP | La Touraine ..... 15.000 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastopnik na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.
Pavl Sarič, agent na 110—17. cesta, St. Louis, Missouri.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoldne in
od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoldne.

Ob nedeljah samo od 8.—10,

ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pri

NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

Pijte najboljšo pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

"Glas Svobode"(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLYPublished by The Glas Svobode Co.,
665 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.Subscription \$1.50 per year.
Advertisements on agreementPrvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki."GLAS SVOBODE" IZHAJA VSAKI PETEK
in veljaZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$1.50
za pol leta.....75cZA EVROPO:
Za celo leto.....kron 10
za pol leta.....kron 5NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.

665 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznajo poleg NOVEGA tudi
STARI naslov.**VESOLNA SODBA.**

Obljubili smo v št. 33. Glas Svobode, da prinesemo famoznega J. N. dopisovalcu Amerikinezarja dva trda oreha, katerega mu bodeta dala priložnost premišljevat, o neumljivosti krompirjevih hroščev. Deloma smo našo obljubo izpolnili, deloma jo hočemo danes.

Krist je učil: "Tvoja prisega naj bo: Ja, ja, in ne, ne." Neka cerkvena zapoved zapoveduje: "Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega." Tudi je pa nekega zapisano: "Ne sodite, da ne bode te sojeni." Vse to je nevedni J. N. iznemar pustil, ter izza vogala zaupil: "Glas Svobode, Boga taji!"

Katoliški duhovniki zatrjujejo, da kar je Krist učil in kar rimska katoliška cerkev zapoveduje, je dogma, in vsak kristjan mora to verovati, naj bo v sv. pismu zapisano ali ne. To je lepo rečeno, toda ravno klerikalni rimsko katoliški duhovniki vse to, naj si bo kar je Krist učil, ali kar rim. katoliška cerkev zapoveduje verovati, za bumbug tolmačijo in v koš veržejo, kakor hitro jim za kožo gre. Tu odkrito pripoznavamo, da so izjeme, ter da se duhovniki dobijo, kateri so vse hvale vredni a žalibog, da so taki slučajni redki, in da mi vzorne duhovnike nikakor k klerikalnem ne prišteva mo.

Da je to resnica hočemo tu zopet en eklatantni slučaj navesti kateri se je dne 6. avgusta t. l. pred deželno sodišču v Ljubljani dovršil, a za sedaj samo deloma, ker igra se bode nadaljevala.

"Slovenski Narod" piše Zlora ba prižnice in spovednice. Pred tukajšnjim deželno sodiščem se je končalo predvčerajšnjim dolgotrajna razprava o tožbi župljanov fare na Jančah proti njih župniku Ivanu Dobnikarju ki jih je na prižnici psoval in zmerjal. Cela stvar se je vlekla nad eno leto, v Litiji je bilo 8 obravnjav, v Ljubljani pa dve. Župnik Ivan Dobnikar je bil obsojen na 200 kron denarne kazni oziroma 20 dni zapora. Plačati mora vse kazenske stroške, ki znašajo par tisočakov. Iz obravnave se je razvidelo, kako se zlorablja prižnica. Pri tem so pa prišle še druge zanimive stvari na dan, stvari, ki svedočijo, kako duhovniki svojo avtoriteto in celo spovednico zlorablajo za zapeljevanje ljudi h krivi prisegi. Pri obravnavi je neka ženska po imenu Mahkovec izpovedala, kako jo je župnik navajal, naj pod prisego po krivem pričā. V sled tega se je ves akt odstopil državnemu pravdnstvu, ki je proti temu božjemu namestniku začelo kazensko postopanje zaradi hudodelstva goljufije. Pokazalo se bo še tudi, da je Juri Jančar vpričo Julijane Anžur in Jan, Anžurja pravil: "Kaj če sem pričal (po krivem?), saj so župnik rekli: Ti pričaj tako, da bo za me prav, pa pridi k meni k spovedi, jaz ti bom odvezo dal." Izkazalo se pa bo še veliko več. Že pri tej obravnavi je prišel na dan škandal, ki svedoči, kako velikanska lopovstva se gode v spovednici pod plaščem zakramenta sv. pokore. Neki dečko in neka deklica sta bila svoj čas v Litiji zaslišana kot priča v neki kazenski zadevi proti župniku Dobnikarju. Otroka sta izpovedala po

pravici, kar župniku ni bilo v prilog. Da bi ta dva otroka pripravil do krivega pričevanja, se je župnik poslužil uprav infernalnega sredstva. Priredil je misijon ad hoc in ta dva otroka vlekli v spovednico, kjer ju je izročil dotičnemu kapucinu, ali kar je že bil njegov pomočnik. Ta kapucinar oziroma spovednik je otroka mrcvaril na vse načine in ko sta bila popolnoma zbegana, jima je ukazal, da morata iti župnika pristi za odpuščenje in priznat, da sta pri sodišču po krivem pričala. Otroka sta v svojem strahu seveda ubogala in šele ko sta ta ukaz izvršila, sta dobila odvezo. Zdaj je župnik Dobnikar na podlagi tega v spovednici doseženega uspeha prosil za obnovev sodnega postopanja in predlagal dva otroka kot pričā. Sodnik v Litiji je otroka zaslišal. Kakor sta bila v spovednici in najbrž tudi še potem naučena, tako sta tudi povedala, da sta pri prvem zaslišanju po krivem pričala. Toda prefri-gani župnik in brezvestni kapucinar sta bila pozabila naučiti ta dva otroka, kako se naj lažeta o dogodku samem, o katerem sta pričala. Otroka sta samo trdila, da sta po krivem izpovedala, a ko juje potem sodnik začel izpraševati, kako se je dotični dogodek izvršil, sta pa zopet tako izpovedala kot pri prvi obravnavi in s tem dokazala, da sta tudi prvič resnico povedala. Sodnik ju je seveda prijel in otroka sta brez vsega obotavljanja priznala popolno resnico, priznala tudi, kako sta bila preparirana in povedala, da je tako res, kot sta prvič povedala. To stoji v aktu in ta akt bo vzele v roke državno pravdnstvo.

Sedaj pa vprašamo kritikastra J. N. v Amerikinezarju, kdo taji boga, mi kot svobodnomisleci ali "nebeški agenti", kateri si v svoji brezmejni nadutosti domišljujejo, da so nekaka nadnaravna stvarstva? Župnik Dobnikar in sto in sto sličnih dogotkov, kažejo jasno, kaj da si more vsaki človek, kateri mima predebelo desko pred čelom, od taci in enaci "prečastitih" misliti. Taki in še hujši dogodki se vsaki dan dogajajo, toda J. N. ne bo niti črhnal o teh krivoprisežnikov, morilcev, prešestnikov itd. Mi se tudi za te tiče ne bi brigali, toda ko se predrznejo zavijaje upiti: "Glejte jih, Glas Svobode Boga taji", je potrebno, da se tem hinavcem na prste stopi in se jih razkrinka ter v pravi luči pokaže kako da so. Vsak človek ima svoje oči, da bi si pa gospodje klerikalci pravice lastovali vsakega zasramovati kdor v njihov rog ne trobi; tega pa ne!

Gradiva imamo še dovolj, da bomo na vsak napad reagirali, in to na tak uspešen način, da bo klerikalnem veselje minulo upiti: "Glejte "Glas Svobode" Boga taji" kar si naj J. N. ali "I.-A" zapomni.

PAPEŽ IN MARIJA DEVICA.

Razni časopisi poročajo, da se je pred nedavnem papežu prikazala Marija devica in da je doberšni del noči pri njemu bila, ter da je bil Papež drugo jutro izmučen. (!!!) To je najnovejše, kar je od "kristosovega nemestnika za poročati. Stvar je sledeča: Francoska vlada je pred nekaj časom nameravala postaviti vpeljati, vsled katere bi se bilo 50 milijonov frankov iz premoženja katerega se je cerkvam odvzelo, v svrhu naložilo, da bi se ravni, stari in bolehati duhovniki podpirali. Papež se je temu trdovratno uprl in tako več tisoč duhovnikov v bedi in revščini brez pomoči na cedilo postavil. To nezapodljivo postopanje nebeškega pooblaščenca, kateri razne "petrove noviče" pridno zase skupaj grabi, je med prizadeto duhovščino ogorčenje in opravičeno nejevolje zbudilo.

No, zvitā glava si je znala pomagati, ter je vest med svoje verne backe raztrosil, da se mu je Marija devica prikazala, katere se je delj časa s starim gospodom zabavala.

Francoski klerikalni list "Depesche de Toulouse", poroča o tem ne vsakdanjemu dogodku sledeče:

"Brzojav (!) nam potrjuje (!) da se je prečista devica Marija Papežu prikazala in mu zapovedala, da se mora odločno protiviti odredbi, kojo Francija v prilog klerusi (duhovščini) namerava. Prikazen se je dober del noči pri Papežu mudila in po odhodu device je bil zelo utrujen."

Po tem dogodku, pristavlja "Arbeiter Zeitung" stališče svetega očeta je vseskozi razumljivo in preostaja samo še naše sočutje, da ga je devica toliko preoblastila, da je bil drugi dan "zelo utrujen."

Morebiti je pa prišla Marija devica h Papežu v lastnosti, kot glavna blagajničarka "Nadnaravne hranilnice", ter da sta računne sklepala? —

To je višek nesramnosti, da se klerikalci v dvestem stoletju predrznejo take budalosti med svet trobiti, in zaslužijo da bi se jih v norišnico vtaknilo.

M. S. — Chicago. Drugi državljski papirji stanejo \$4.

D. E. — Chicago. V državi Illinois, nemorete voliti dokler niste državljan t. j. dokler nimate drugih papirjev.

C. K. — Polnoletna starost ženskega spola za možitev je 21 let, in sicer v naslednjih državah: Florida, Iowa, Kentucky, Louisiana, Minnesota, Montana, Nebraska, N. Carolina, Pennsylvania, Rhode Island, S. Carolina, Kansas, S. Dakota, Utah, Virginia, W. Virginia, Wisconsin in Wyoming. 16 let je v Delaware, District of Columbia, Idaho, Maryland, New York in Tennessee. 15 let pa v California in North Dakota, in 18 let v ostalih državah.

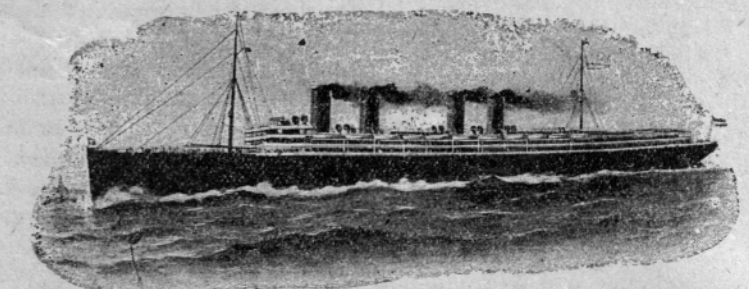
Prvih državljskih papirjev se ne potrebuje v naslednjih slučajih: ako je dotičnik od vojakov častno odpuščeno, bodi si kot regular ali prostovoljec; toje, ako je dotičnik izpolnil 21 leto in bival najmanj eno leto stalno v Zjed. državah. Kadar je kak inozemec (najmanj enoinvajset let star) bil častno od mornarice Zjed. držav odpuščeno ali od tako imenovane "Marine Corps" potem, ko je služil neprestano pet let pri mornarici ali eno leto pri imenovani Marine Corps. Kadar je oče inozemec vložil izjavo, dokler je bil inozemec še otrok in mu je oče umrl predno je postal državljan. V vseh zgorej imenovanih zadevah je še potrebno za ljudi, ko želijo postati državljan, da si preskrbijo odločilne papirje predno zamorejo postati državljan; častna odpustitev v prvih dveh imenovanih slučajih in izjava umrlega očeta; v zadnjem slučaju so nepotrebni tako imenovani prvi papirji.

Bos je bil zopet predzadnji teden v Milwaukee, kje je prepariral onih 6st "deset" članov, koje je podkupil in jim pravil, da bo sedaj tožil samostojno društvo za njihovo blagajno. Ha, ha! komu se slime cedijo po tujem blagu?

Izobražujemo se in znamo vred tudi Rev. Ivan Smolej. Le ta g. se zaveda in pripoznava v zadnjem Amerikinezarju da ga delavci živijo. Bravo! Le tako naprej g. Smolej. Korajža pa snajd naj velja tudi pri Vas in delavci, od kojih živite, Vas bojo radi imeli.

Bivšega profesorja raznih jezikov iz raznih ameriških visokih šol?! ne pošlejo več v Milwaukee, premalo mu za njegovo delo plačajo, tako se sedaj izgovarjajo, ko tudi g. profesor niso blagajne dobili ko so v Milwaukee bli.

"Chicago Examiner" z dne 18. avgusta piše, da je v Zjedinijenih državah, Porto Rico in na Filipinskih otokih 1,418,013 židov. — Radovedni smo kam je Hearst ostale žide skril, ali pa mogoče ne prišteva take, kot je on sam k židom.

Nizke cene!!

Vse parobrodne družbe so znižale cene za prekmorsko vožnjo

Kdor rojakov želi potovati v staro domovino, naj se v tej zadevi obrne na:

Frank Sakser Co.,
109 Greenwich St., New York
6104 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio

Na koga se zanesti

v slučaju bolezni in komu se poveriti v zdravljenje, ako hoče bolnik hitro in sigurno nazaj zadobiti izgubljeno zdravje? — Vedno le na takega zdravnika, katerega delovanje pozna in katerega mu priporočajo prijatelji in znanci, katere je že ozdravil.

THE COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE

prvi, najstarejši in obče znani zdravniški zavod za Slovence v Ameriki vabi vse one, kateri so bolni ter so mogoče že zastonj trošili denar pri drugih zdravnikih, naj se obrnejo z zaupanjem na irkunešega zdravnika tega zavoda Dr. R. MIELKE-ja, kateri ima mnogoletno izkušnjo in kateri z najboljšim uspehom zdravi vse moške, ženske in otročje bolezni pa naj bodo iste akutne, ali zastarele (kronične), zunanje ali notranje. **Jetiko, sifilis, kakor tudi vse tajne spolne bolezni, zdravi hitro in z popolnim uspehom.** Zdravljenje spolnik boleznij ostane tajno.

Čitajte, kaj pišejo v zadnjem času od njega ozdravljeni bolniki.

Ozdravljen rane na licu od zobobola.

Čenjeni gospod doktor!

Jaz se Vam iskreno zahvalim za Vašo naklonjenost, katero ste mi skazovali za časa moje bolezni. Uverjen in prepričan sem, da sem le po Vaših zdravilih zadobil popolno zdravje, nad katerim sem bil skoro obupal. Sedaj pa se čutim zdravega, ko kdaj pred boleznijo. Zato Vas priporočam vsem rojakom po širni Ameriki.

S spostovanjem ostajem Vam hvaležni.

Franc Steklasa
3141 St. Clair Ave. N. E.
Cleveland, O.

Frank Polth
310 Midland Ave.
Rockdale, Ill.

Velecenjem gospod doktor!

Vam naznanim, da sem prejel zdravlila in se Vam zahvalujem, ker ste mi dobra poslali. Sedaj sem popolnoma zdrav, pa so mi še zdravlila ostala, zato se Vam iskreno zahvalujem ter pripo ročam rojakom, ako potrebujejo zdravliti, naj se na Vas obrnejo, ker pri Vas se zares dobra dobijo, katere gotovo pomagajo.

Vas še enkrat zahvalujem in pozdravim ter Vam ostanem hvaležni prijatelj

Jakob Likar
Box 941 West Newton, Pa.

Na razpolago imamo še mnogo takih pisem, katerih pa radi pomanjkanje prostora ne moremo priobčiti

Komur bolezen ni natanko znana, naj piše po obšino knjigo, "ZDRAVJE", katero dobi ZASTONJ ako pisemu priloži nekoliko znamk za poštnino. — Vsa pisma pišite v materinem jeziku ternajslavjajte na sledeči naslov:

THE COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE
140 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

Slovensko Narodno

Podporno Društvo

"SLOGA"

v Milwaukee, Wis.

PREDESEDNIK: IVAN ERMENC, 235 Hanover St.
 PODPREDESEDNIK: MARTIN JELENC, 570 Reed St.
 I. TAJNIK: FRANK MATIC, 163 Reed St.
 II. TAJNIK: FRANK BAČUN, 440 S. Pirce St.
 BLAGAJNIK: IVAN SEM, 79 S. Water St.
 NADZORNI: JOS. KOMAR, FERD. BIZJAK, FLOR. RAKUN,
 ODBOR: FR. AMBROŽ, FR. FUŽIR, FR. BANKO in JOS. REMSKO

Vsa pisma, tikajoča se društva, je nasloviti na Frank Bačun, 440 S. Pirce St.

Društvene seje se vrše na 163 Reed St.
 Društvo "Sloga" ust. 1. jan. 1905, incorporirano 29. jul. 1907 in samostojno postalo 1. jun. 1908.

Društvo je incorporirano v državi Wisconsin in ima polno moč sprejemati posamezne člane ali društva po državi Wisconsin.

DOPISI IN POROČILA

Seattle, Wash. 15. avgusta 1908

Cenjeni "Glas Svobode": Oprostite mi, če se bodem jel bolj pogostoma v našim cenjenem listu oglašati: namen moj ni, da bi drugim cenjenem dopisovalcem "Glas Svobode" konkurence delal. Da ne bodete mislili, da sem kak učen filozof, Vam le povem, da moje vsakdanje opravilo ni črnilo in pero, ker mi k temu moje okorne roke in slabi možgani ne pripuščajo. Sprva, ko začnem pisati, pišem tako, kot bi žagal, potem zopet, kot bi vrtal, tako, da na vseznadnje se mi začne papir trgati; toda ne vem, je li se roke papirju privadijo ali papir rok, da konečno bolj potrpežljiv postane. Tako, po poklicu nisem pisatelj ne filozof, pač pa ubogi mizar, in da se kot tak oglašim v "Glas Svobode", naj mi cenjeni čitatelji oprostijo: s tem si le dolgi čas preganjam.

Nekteri pravijo, da se dolgi čas prežene, če si mogočen "čik" tobaka v usta založi; drugi, da se v čaši ječmenovca dolgi čas utopi; tretji in slednji rimorveckimovci pa trdijo, da edino v božjem hramu dolgi čas utešijo, ako jim naduti "agent" kaj nesmiselnega v uho natrobi. Jaz trdim, da je to zgolj humbug!

Dolgi čas se le prežene, če se pazljivo in vestno socijalistično in svobodnonapredno časopisje čita: kakor na primer "Glas Svobode", "Svobodna Misel" itd.; gotovo je v vsaki številki toliko zanimivega in podučljivega, da si lahko vsaki čitatelj dolgi čas prežene. Veliko je še takih, ko list čitajo, a niti ne vedo kaj vsebina lista pomeni. Torej, če hočemo napredovati v medsebojnem življenju, tedaj čitajmo vestno in pazljivo, ter razmotrivajmo vsebino lista. Polovičarsko delo nima nikjer uspeha; in dokler bomo še polovičarsko delali, bo nam še vedno dolg čas. Sedajna kriza je in bo še marskteremu dolg čas prinesla; pa to ni ne stori, zakaj pa spimo. Pravijo, da anglejsko spanje je 4 ure, toda mi nismo Angelji, torej si privoščimo 8 ur spanja, to je spanja pravičnega, drugi čas pa bomo in bodimo pazljivi kaj da se okoli nas godi.

Cenjeni rojak, ako ti dolg čas postane, vzemi v roke list "Glas Svobode", če pa nisi naročnik, naroči se naj: s tem si pridobiš najboljšega prijatelja, kateri ti bo kratek čas delal. Tako sem storil tudi jaz in si vzel list "Glas Svobode" za svojega prijatelja, da se bodem pismeno kaj žnjim pogovoril, ko se osebo itak nemozem z Slovenci pogovarjati, ker jih tukaj ni. Dopisnik Proletarca je tukaj, toda kje stannje mi ni znano. Če je tukaj kateri naročnik "Glas Svobode" ali "Proletarca" naj me obišče, bi me zelo veselilo.

Lansko leto sem imel še dva prijatelja tukaj, toda sta šla v blaženo Alasko si boljše srečo iskati. Nevem kako to, da Slovenci ne zaidejo v Seattle, ker je toli prijazno mesto in ni poleti vročine, a po zimi ne mraza. Dela je nekaj in tudi plača ni preslaba; vabim torej en par Slovencev v Seattle, a ne preveč, kajti če so

trije skupaj je že prepričan, to se reče če so na "zveličavni" podlagi in se "agentom" uklanjajo; ako pa pridejo svobodnomiselni rojaki in ne Unijolomeci, tedaj pa ne oporekam če jih pride 10.000 skupaj. Bomo že kaj koristnega ukrenili, samo scabov in črnuharjev sam bog vari; kamor se le ti ugnjezdijo ni izobrazbe in ne napredka.

Pozdrav vsem zavednim Slovincem in čitateljem "Glas Svobode."
 A. Weršnik,
 New Home Hotel, Maynard Str.

Chisholm, Minn. 12. 1908.

Cenjeni mi "Glas Svobode": Našim somišljenikom naznanjam nekoliko o naših tukajšnjih delavskih razmerah. Res je, da se dela tukaj v vsih rudnikih, in da so delo lahko dobi; brez dela ni nobeden, toda žalibog, zasluži se ne nič. Ta preklicani kontrakt, ta nam daje po duši in po telesu. Delamo kot sužnji pa nič ne vemo, koliko da zaslužimo na šihit; ko pride plača vidimo na čekih, namreč eni po 25c, drugih po 50c, zopet po \$1.00 in tako naprej do dva dolarja. To je naša plača, katera je v primerju dela malo drugače kot nič, enim še za hrano ni. Kompanijo to nič ne briga, samo da ona skupaj grabi, dobre dobičke dela in se v avtomobilah vozi, ti delavec se pa po jamah muči in življenje vsaki dan v nevarnost postavlja. Pa naj še človek veruje, da je to božja volja, kakor nas nebeški agenti plavšajo; za kompanijo je bog, a za delavca ga ni, ker bog je denar. Kje so delavske pravice? Kako dolgo bojo še kapitalisti milijone dobička skupaj spravljali? ko, mi ubogi delavci moramo po 25c na dan krvavo delati. Kje je bog, in kje je pravica za nas delavce?

Toraj, kaj boš volil? Socijalista! Jaz ga bom. Socijalist, ta je naš; kadar bo ta izvolen, potem bomo svobodno rekli, da smo v Ameriki, ko smo sedaj v deželi suženstva. Toraj premislite, koga boste volili. Socijalist je za delavca, toraj proč z kapitalistom, proč z politikujočim dahovnom, on drži s kapitalistom, a mi delavci smo mu samo molzne krave.

Konečno pozdravljam vse svobodnomisleče brate, ter pristavljam, da kdor hoče zastoj delati naj le sem pride, kesal se bo.
 Delavec.

Milwaukee, 20. avgusta 1908

Cenjeni "Glas Svobode": Ti sporočam, da slovenski župnik Smolej je odstavljen od svojih ovčie, in da je dobil od škofa "laufpass" (To je pač smola. Op. ur.) V nedeljo bo poveljeval zadnja njegova dela.

Govori se, da je primanklaja okolo \$5000. Dolg na cerkvi je še ves; pri zadnji seji je pomagala policija. Nominacija oziroma kandidat za župnijo je Frank Krže; za izpit mora se trikrat na teden pod nosam briti.

Tako je predlagal tukaj neki Jože. Kdaj, da bode licitacija cerkve Ti gotovo naznanim.

Kadar odpotuje ta "prečastiti" mu pošljemo spričevalo. Socijalisti in svobodnomiselci ploskamo, a klerikalci in njih privrženci pa

zdičujejo za svojimi centi! Od poštenjakovičev jo je eden pobral v staro kontro; ostalih eden je pa obstal, da je pobral 700 — 800 dolarjev.

Kakor piše "Free Press", so utaknili cerkveni odbor pod ključ župnika pa napodili!

Toliko za sedaj. Novičar.

Colorado City, Colo. 19. avg. 1908

Cenjeni "Glas Svobode": Prosim, da natisnete teh mojih par vrstic v našim delavskem listu "Glas Svobode", ker sem primoran odgovoriti "Mazaču", kateri se zaletava v moje ime po Proletarcu. Ta slinavi mazač trdi da sem jaz prišel po to v Colorado City, da bi izpodrinil naše rojake in jih nadomestil z drugimi, kateri bi delali za manjšo plačo. Slinavi mazač Proletarca tudi trdi, da sem bil zavoljo tega na Companijskim officiu in da sem govoril s Superintendentom o tej zadevi; rečem Slinavcu, da je lažnjivec, in da je nesramna laž, kar ta mazač trdi, kakoršne laži se nemore drugi zmiseliti, kakor kakšen pretepač, kot je ta puebleski slinavi obersocijalist; kateri je poslal svojo, komaj poročeno ženo v staro domovino; potem je natepel ženino mater, a da se ogne rok pravice jo je popihal na glavno zborovanje S. N. P. J. v Chicago.

Ti slinavi mazač, boljše rečeno pretepač, ako veš, da je resnica, kar si mazal v Proletarcu, zakaj se ne podpišeš s pravim imenom? Se nemara bojiš kehe, za katero si popolnoma zrel!

Jaz sem prišel pošteno v Colorado City, Colo. in imam pošteno gostilno, a kar se tiče tvoje laži, sem popolnoma nedolžen, in mi ni niti na misel prišlo, kar ti puebleski pretepač trdiš; zaradi tega rečem proletarčevemu mazaču enkrat za vselej, da mene popolnoma pri miru pusti, ker s takimi lažnjivimi posodami mi vredno posla imeti.

Srečni pozdrav vsem čitateljem "Glas Svobode."
 Nik Starašinič.

KEDO SLOVENCEV HOČE NAJLEPŠO KMETIJO V RIPLEY, CO.?

80 akrov kmetija, ležeča 3 in 2 milje od različnih postaj na glavni deželni cesti. 70 akrov travnika in polja. 10 gozda; hiša z 6 sobami, najfineje delo iz oreha, gumi in mecesna; velika štala.

Polje in travniki oddajo se po 4 tol. akter letno, prav lahko v najem. Na jeden akter zraste 2 tone sena, koruze 65—80 pušljev; sedanje koruza zraste povprečno 15 čevljev visoko in ima po dva do tri češarki. Celo posestvo ograjeno; pri hiši dva vodnjaka, studence in kapnica. Celo posestvo je čisto ravno, edino hiša in hlev je približno 15 čevljev višje ležeče; zraven lep sadni vrt.

Posestvo mora prodano biti do 6. septembra.

Ako ni nobenega kupeca, prosi se posojilo \$1000 na prvo intabulacijo; za 3 mesece plačam 100 tol. Posestvo je vredno \$3,500. Cena \$2,100.

Prosim naj ne piše nobeden, kdor je kupec naj pride, se mu ne dopade in ne vidi denar naložen z 12% obresti, plačam jaz vožnjo in stroške. Ravno tako plačam onemu stroške kdor je pripravljen meni posoditi 1000 tol. za 3 mesece proti varščini prve intabulacije.
 Frank Gram
 Naylor, Mo.

Frontenac, Kans. 7. avgusta 1908.

Cenjeni "Glas Svobode": Da se naši rojaki varujejo naznanjam sledeče: Pred dvema mesecema je prišel iz Colorado, neki Janez Knez, doma v Št. Jurju pod Kumnom na Dolenjskem, ter se tukaj pri Franc Božiču v Frontenacu nastanil; vedno se je bolan delal, ker ni hotel delati, ter konečno neko noč meni več stvari pokradel in pobegnul.

Ako, kdo ve za bivališče tega lopova, prosim, da se ga meni takoj naznani. Jože Tramte.
 Box 52, Frontenac, Kansas.

Čitajte rojaki!

Znano je, da se z ameriškim kmetijstvom dožene imovitost, neodvisnost in sreča. Drugi narodi kupujejo zemljo, vstanovljajo naselbine, vasi trge, mesta, pomagajo si medsebojno, postanejo imoviti, neodvisni, čislani, ter ohranijo in širijo svojo narodnost. Čas je tudi za nas Slovence, da se osrčimo in oprimemo kmetijstva v Ameriki. Kupimo dobro zemljo in vstanovimo slovenske naselbine, lepo novo domovino, in zaistnimo prijetno bodočnost sebi dragi rodbini svoji, in našim potomcem. Prodajemo kmetije in zemlje, in imamo izvrstni svet za naselbine, z zdravim podnebjem, dobro vodo in blizo velikih mest kjer se vse lahko dobro proda, kjer je industrija živahna in delavec ma denar, ker je njegova plača polovico višja, kot na jugovshodu. Pišite na:

BRUNSHMID, ALBINA & ROVNJAK,
 708 So. 10. St., MINNEAPOLIS, MINN.

POZOR! OZGANILO!! VABILO!!!

Vsem cenjenim rojakom naznanjam, da sem prevzel

na 3913 St. Clair Ave., v CLEVELANDU, O.,

dobro znani SALOON

od starosta slovenskega "Sokola" gosp. Louis Reharja. Podpisani se cenjenim rojakom najtopleje priporočam ter se nadjam, da bode vsak zadovoljen, kdor me poseti. S spoštovanjem

Gabrijel Trampuš, gostilničar

Čemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
 Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
 CHICAGO, ILL.
 Telefon Morgan 433.

Rodovitna zemljišča v državi Michigan, an Ogemaw County pr \$7.50 v Missouri \$8.50 naprej in v Texas \$15 naprej akter.

Obdelana in neobdelana zemljišča v vseh državah Amerike

Vozne listke (šifkarte), zavarovalnine, pošiljanje denarja na vse kraje, izterjevanje zapuščnine in vsa notarska dela po najnižjih cenah preskrbi

John J. Pollak,
 534z W. 18th St., Chicago, Ill.

Ripley dežela.

Najlepše kmetije ali gozd v največji naselbini Slovencev v Ameriki

Plačilne pogoje si sam napravi. Naše sadje je bilo z prvim darilom na razstavah obdarjeno. Plačaš express, pošljem ti uzorec kaj tukaj raste.

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

Prvi in edini samostojen slovenski posredovalec zemlje v Ameriki

Zastonj!

Na željo rojakov pošlemo zastonj do bri in resnični popis zemljišča v okolici Phillips, v okrajih Price, Taylor in Ashland v severnem delu države Wisconsin. Varuje se prevarantov in agentov zemljišč, kateri pod naplatnimi prevezami hočejo ogoljufati. Najprej prečitajte našo popisno knjižico, nizke cene in ugodnih obrokih predno, kje drugje kupite. Naš cilj je obljuditi to rodovitno pokrajino. Onim, ki kupijo od nas zemljišča, plačamo vožnjo. Za vsa pojasnila in tej zadevi obrnite se le na našega zastopnika zemljiškega oddelka družbe Wisconsin Central Railway.

F. A. ČMEJLA, 572 Blue Island Ave. Dept. D. Chicago, Ill.

VODAK-OVA GOSTILNA
 683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.

Ima lepo urejeno dvorano za zabave in zborovanja
 TEL. CANAL 7641

Edward Pauch
 — gostilničar —

663 Blue Island Avenue
 CHICAGO.

IZ STARE DOMOVINE

Ljubljanski škof Bonaventura Jeglič ima pol milijona dolga in zahteva, naj mu da država brezobrestno posojilo, da se izkoplje iz tega dolga.

Trubarjev spomenik v Ljubljani se še ne postavi letos. Le temeljni kamen bodo 8. sept. slovesno postavili.

Avstrijska uprava v Bosni. Mostarski "Narod" poroča: Urednik "Bosanske Vile" N. Kašikovič je dobil pismo, v katerem je bil račun o nekkih sodih spirita. Isti dan je dobil trgovec R. Besarovič pismo, v katerem je bilo nekaj — pesmic. Pojasnilo se je, da so na pošti odpirali pisma in v naglici vsebino zamenjali. Črni kabinet v Bosni! O srečna Abesinija, kjer je kaj takega nemogoče!

Regnicola umorila Slovenca. Lazar in Ernest de Carli iz provincije Forli (Romagna) sta umorila Stefana Preleca. Eden ga je ustrelil, drugi pa udaril s sekuro. Regnicola nista mogla videti Slovenca Preleca. Oba sta že pod ključem, kar pa seveda ne bo ohladilo krvi drugim regnikolom, in čez čas bomo zopet brali o novih junaštvih teh prijaznih gostov v Trstu.

Vdruženje omožena pri živem prvem možu. V Gorenji vasi nad Medvodami se je svoj čas poročil posestnik F. S. Vzel je za ženo žensko, ki mu je prinesla v zakon 4000 goldinarjev. Zakon pa ni bil srečen. Tretine je bila žena pri moči, potem jo je pa pobrisala od njega. Pravila je, da bi domači kreg in prepir, ki je nastal z njenim prihodom v hišo, že še prestajala, da bi trpela sitnarije taščne in svakinje, a da je šla proč, je vzrok mož, ki ni pravi mož, ampak — ne tič ne miš — možki in ženska, vse skupaj. Moža so preiskali zdravniki, ki so potrdili, da ženska govori resnico. In šla je prošnja do papeža, ki je razveljavil zakon. Ženica je bila zdaj prosta. Stvar je trajala ravno 17 mesecev, predno jo je rešil Rim. Zdal si je ženska poiskala drugega moža. Dasi stara 45 let, je vzela 26letnega sameca iz Most pri Ljubljani. Upati pa je, da bo ta zakon bolj srečen za ženo kot je bil prvi.

12. avgusta je bil Dnevnik "Slovo" v Petrogradu obsojen v globo 2000 kron, ker je priobčil neki članek iz peresa grofa Leva Nikolajeviča Tolstega.

Ubil se je 9. t. m. v Celju na Glaziju neki tovarniški delavec. Splezal je na kostanj, da bi videl Torrero Tiberija in njegove umetnosti v areni, pa se je zlomila veja, na kateri je stal in je padel tako nesrečno na tla, da je bil takoj mrtev.

Velik požar je 6. t. m. upelil mnogo hiš in gospodarskih poslopij v Červinjanu. Zgorelo je veliko živine. Škode je 80.000 K, ki pa je precej pokrita po raznih zavarovalnicah.

Shod slovenskih učiteljev v Pragi. Na shod slovenskih učiteljev v Prago je prišlo 520 Poljakov, 325 Slovencev, Hrvatov, Srbov in Bolgarov ter 57 Slovakov. Na kolodoru sta jih pozdravila za mestno občino dr. Schreter, za Slovanski klub dr. Černý in za češko učiteljsko ravnatelj Skala. Med drugimi je govoril sivolasi slovaški mučenik Svetozar Hurban-Vajanski, ki so ga udeležniki dvignili na ramena in ga ob navdušenih klicih učiteljsko pozdravljajočega občinstva nesli do Havličkovih ulic.

Po ameriško. 11. t. m. se je iz Amerike povrnil Lovro Gorjup iz Viča z izvoščkom pripeljal v neko gostilno poleg kemične tovarne v Ljubljano. Ko je ob 11. zvečer govoril z neko uradnikovo vdovo, katere otroci so tudi v Ameriki, ga je nazval uslužbenec v kemični tovarni Jožef Dürnplatz za ameriškega agenta. To je Gorjupa tako razkačilo, da je potegnil iz žepa samokres in z njim ustrelil v glavo izzivača Nemea Dürnplatz, potem pa zbežal proti "Zeleni jami". Dürnplatz, ki je na desnem

očesu močno poškodovan, so pripeljali v deželno bolnišnico.

Pomiloščenje. Marijo Križanec, ki je bila od Ljubljanskega porotnega sodišča obsojena na smrt, ker je umorila lastnega otroka, je bila od cesarja pomiloščena. Najvišje sodišče jo je obsodilo v 15-letno ječo.

Velika povodenj v vipavski dolini. Vipava in njeni gorenji pritoki so 7. t. m. narastli tako silovito ter poplavlili vsa polja. Odnesla je voda vse žito, na nekaterih krajih zemljo, udrila je v hiše. Škoda velikanska. Branica, Velike Žablje, Rihemberg so najbolj trpeli. Po suši — povodenj. Pomoč mora biti nujna.

Ljubljanske uršulinke zidajo pri svojem samostanu telovadnico in so se četudi težkega srca odločile, da v telovadnici napravijo pršno kopal. To je gotovo velik napredek. Za uršulinke same ostane seveda tudi še v naprej veljavno načelo, da se redovnica, Kristusova nevesta, ne sme nikdar kopati in do dobra oprati. Telo snaznost je pregrešna. Kopati se sme uršulinke samo v služaju boleznim in samo če zdravnik zapiše kopal kot zdravilo. Kolikor bolj redovnica smrdi, toliko večja je njena zaslužnost!

Ljubljanski "Slovenec" zopet tožen. Kakor poroča "Edinost" besta g. Počkaj v Trstu in podjetništvo tržaškega hotela "Balkan" tožila lažnjivega škofovega ključca "Slovenca" zaradi razžaljenja časti, ker ju je zasramoval in jima kradel čast in ugled. "Slovenec" se itak ne bo preje navadil dostojne pisave, dokler ne bo eksemplarično kaznovan.

Nenavaden slučaj. V Dolenjem Vrhpolju pri Šentjerneju na Dolenjskem živi zakonska dvojica Gorenc, po domače Miloskovič, že 54 let v srečnem zakonu sredi svojih otrok, vnukov in pravnukov. Žena je 73 let stara, mož pa 78, oba še prav čila in čvrsta. Dogodilo se je pa pred kratkim, da je žena praznovala svoj god skromno in priprosto, kakor je že to navada, sredi svojih dragih. Tedaj pa se pripelje pred hišo postarna ženska, čila in dobro ohranjena, skoči z voza in odhiti v hišo k svoji — hčeri, praznujoči svoj god. 93letna stanka se je pripeljala iz dve uri oddaljenega Rateza, kjer vodi še vedno obširno gospodinjstvo in opravlja vsa domača dela. Res se je sicer težko odtargala od doma, toda ni si mogla kaj, da ne bi na ta dan prebila vsaj nekaj ur pri svojem "otroku".

Smrt pod fužinskim kladivom. V Tuli je prišel na delavski shod policijski vohun. Med shodom je nekdo zaklical: "Pozor, vohun je v dvorani!" Takoj so zaprli vsa vrata, prijeli vohuna ter ga nesli na fužinsko nakovalno, kjer so spustili nanj 30 ton težko fužinsko kladivo, ki ga je seveda popolnoma znečkal.

Trije "čednostniki". 30letni Jakob Ošlovnik, pomožni čuvaj v Trebovljah pri Marenberku, je imel spolsko opraviti s kozo. Obsojen je bil na 3 tedne ječe. — 20letni posestnikov sin Karel Markus v Selnici na Muri se je "spečal" s konjem. Obsojen je bil istotako na 3 tedne ječe. — 15letni Ivan Lašič, gostačev sin v Radgoni se je pa na isti način sprijaznil s kravo. Dobil je 6 tednov težke ječe. Posledice klerikalne odgoje.

Zažig iz ljubosumnosti. Kočariča Marija Mavrič iz Tinj pri Slovenji Bistrici živi ločena od moža in je imela ljubavno razmerje s samskim Francem Janežičem. Ker je Janežič hotel to razmerje razdreti in se oženiti z vdovo Terezijo Pleh v Tinskem bregu, je to Mavrič tako razjezilo, da se je sklenila maščevati in zažgala pri Plehovki na dveh krajih. Ogenj so še pravočasno pogasili, zažigalke, ki je dejanje priznala, pa izročili sodišču.

ANTON LINHARD & SON
— Pogrebniška —

Kočije za dobiti za vse priložnosti
471 W. 19th Street Chicago, Ill

VOLILNICA za PIANO PROSTA

Kdor kupi vrednosti za 25 centov. Volite za Vam priljubljeno društvo ali klub, kateremu želite piano.

Koristne stvari, o katerih se lahko prepričate ta teden

Završujemo popolno razprodajo za mesec avgust z izvanrednimi ponudbami. Upoštevajte dejstvo tega blaga, katero je najvišje vrednosti te sezone. Da se o tem popolnoma prepričate morate blago sami videti.

Posebna vrednost čevljev, zaloga v 2. nadstropju. Ženski vice kid čevlji za zavezad, coin toe, trpežni in najnovejšega kroja velikost 3 do 8. Navadna cena \$1.75 \$2.25 sedaj

Satin Calf čevlji za male dečke, trpežno usnje, navadna cena 98c \$1.25 sedaj par po

Satin Calf čevlji za mladenče s trpežnimi podplati in drugo, večpale \$1.15 op \$1.24 sedaj par za

Ženske Waists, krila in pralne obleke po razprodajni ceni. Zaloga ženskih belih Waists, te sezone in raznih krojev, fino obšiti in okrašeni, s kratkimi ali dolgimi rokavi, za zamenjati od zad ali spredaj, vseh velikosti. Vredni po \$2.50 vaša izbira

Oglejte si še drugo zalogo Waists po 95c, \$1.69 in \$1.95.

Vaša izbira iz zaloga ženskih belih pralnih oblek in dresov, te sezone raznega kroja. Vrednost \$8. sedaj na izbiro, obleka po

Z našimi premijskimi kuponi si prihranite 3% pri dolarju. Hranite jih!

Ženske bele Lawn obleke s cela, okrašene s širokimi ščipkami, vrednost \$5.00. Vaša izbira

Najnovejša ženska krila, delana iz panamske wolne, obšite s svilnatimi trakovi, vse nabrane samo po in druge po \$4.98 in \$5.98.

Fina iz Taffeta svile spodnja krila, s bogatimi garnirami, raznih spreminjajočih barv, kakor tudi črne, navadna cena \$6.50 sedaj

MOŽKE OBLEKE.

Velika zaloga, raznih najnovejših krojev, srednje teže, lepo in temno blago. Vredne do \$15.00 raznih velikosti v zalogi. Vas opozarjamo, da si jo ogledate. Vaša izbira sedaj

Ženski mušlinasti korsetni površniki, dobro in fino delani vse navadne mere sedaj komad po

Otročje pletene nogavice navadna cena 12 1/2c sedaj samo par po

Možke poletne srajce, nekatere nekoliko pomečkane, raznih krojev, posamezni kosi po 59c, 69c, in 75c sedaj samo po

Dr. Kolacek & Co.
559, 561, 563 and 565 BLUE ISLAND AVE.

FIELD & CO., DEP. 38-163 RANDOPH ST., CHICAGO ILL.

Slovenci!

Gotovo, da se poznamo. Prejšem delal 9 let v Bernardovi vinarni na Blue Island Ave., sedaj imam lastno in dobro urejeno

GOSTILNO

na 680 Blue Island Ave., blizu Atlas pivovarne.

IG. F. HALLER.

ATLAS PIVO. BUSINESS LUNCH

PRVI DOLAR

prihranjen je samo nenavaden slučaj. Drugi dolar prihranjen povzroči navado, ki navadno vodi do bogatva. Odprite še danes vlogo s

Industrial Savings Bank

652 Blue Island Ave.

Odprto vsako soboto večer do 8 ure

NAJEMNIK & VANA,
IZDELOVALCA
sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.
82-84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Atlas in Pilzen pivo, likerji, smodke, prost prigrizek.

Zastopnik najboljših parobrodskih črt Pošiljatev denarja na vse dele sveta po najnižjem kurzu in točno.

Mohor Mladič

572 Blue Island Avenue blizu Loomis St.

Telephone Canal 3214.

CHICAGO, ILLINOIS

John O. Hruba

TRGOVEC

s pohištvo, železino, pečmi, karpeti itd.

Peči in ringerji (wringers) se hitro in dobro popravijo

589-591 Centre Avenue

Chicago, Ill.

FOTOGRAFIJE,

katere hočete imeti prišle mesece so velike važnosti sosebno za bodočo nevesto in ženina. — Za te poročne slike je

Wilre

Izkušen fotograf, vodja

Slike izdelam po zmernih cenah v najboljši izdelovalnici fotografij. Obisk naše galerije slik Vas o tem prepriča.

391-393 Blue Island Ave., vogal 14. Place

ESTABLISHED 1883 — CHICAGO — PHONE CANAL 287

Ni Vam treba trpeti. Poskusite Severova družinska zdravila.
Ta nikdar ne goljufajo, ker vselej prineso zdravje.

Čistite se redno.

To je prvo in najbolje sredstvo, da človek ostane zdrav in vesel. Votlinice kože se lahko zamaše, ako se ista ne čisti redno, kar bi pa lahko povzročilo zamašenje hlapenja kože in hude bolezni. Telo, ki je bolno na koži ne more delovati kakor po navadi, za to se utruji pri najložjem delu. Edino sredstvo ki pomaga ohraniti zdravo kožo je

SEVEROVO ZDRAVILNO MILO.

Poznano je že kot najbolje zdravilo zoper vse neredne kože. Kdo ga je že rabil ga vedno priporoča. Vsak je hvaležen za dobroto, ki mu jo je storilo pri rabljenju. Cena 25 centov.

"Ko sem poskušala več vrst raznega mila, sem iznašla da ni nobeno tako dobro kakor je Vaše. Rabila tri kose Vašega mila in moja koža je sedaj čista in gladka. Z veseljem ga priporočam vsakomur."
Miss A. Melzer, 258 Floyd St., Brooklyn, N. Y.

Predaja se v vseh lekarnah.

Ne jemljite podelkov!

Perilo za usta.

Ako hočete imeti zanesljivo antiseptično sredstvo za izpiranje ust, ki odstrani slab duh, otekle ustnice in čeljusti, vnete in boleče ustnice ter gnile zobe, potem poskusite

Severov Antisepsol.

in ne bode vam žal. Lahko se tudi rabi za izpiranje grla posebno v slučaju bolezni. Tudi se lahko rabi za snaženje nosa in druge neredne teh organov. Cena 25 centov.

"Pred nekoliko časom sem si naročil Severov Antisepsol in sem prav zadovoljen njim, ker izvrstno deluje. Priporočam ga vsakomu zoper vse neredne za katere je pripravljen. Nikakor ne bodem brez njega."
John Mista, 468 S. 19th St., So. Omaha, Neb.

Pišite po zdravniški nasvet.

Posljemo ga brezplačno.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za moške — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove
po
najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.
blizu 18. ulice Chicago, Ill.

Nekatere prodajalne trde, da

cena tega ali onega je za polovico ...

nižja. Mi tega ne storimo. Temveč pridite in oglejte si naše blago. V zalogi imamo najlepšo vrsto OBLEK, SLAMNIKOV, KLOBUKOV, OVRATNIC, SRAJČ, SPODNJE OBLEKE itd. Pridite in oglejte si naše vzorce za moške obleke. Oglejte si našo zalogo OBUČE.

TEL. CANAL 1198

J. J. DVORAK & Co.
UNIOVI KREJČI a ODEVNICI

Kloboučníci a obchodníci zboží výpravným
ZAKÁZKOVÉ PRÁCI VĚNUJE SE
• ZVLÁŠTNÍ POZORNOST

598-600
BLUE ISLAND AVENUE

Pozor rojaki!

Potujočim rojakom po Združenih državah, onim v Chicagu in drugim po okolici, naznanjam, da točim v svojem ravnokupljenem

saloonu "Triglav"

vedno sveže "Atlas" pivo in vsakovrstne likerje. Unijske smodke na razpolago. V zabavo vam služi popravljen kegljišče in "pool" miza. Zagotavljam solidno postrežbo in se priporočam za obilen obisk.

John Mladič

617 So. Center Ave.,
blizu 19. ceste, CHICAGO, ILL.

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

Potrebujete premog, drva ali se mogočete želite seliti tedaj se zglasite pri
MARTIN-U LYMAN,
617 So. Center ave., Chicago, Ill.
Tel. št. Canal 915

RAZNO IN DRUGO.

Od strahu je umrla. V Dolnji Tuzli se je zabavalo več žensk. Neko dekle je igralo na harmonike, druge so igralo karte, starejše ženske so pa sedele, poslušale deklino igro in kavo pile. Kar je skočila z drevesa, pod katerim so sedele dekline, strupena kača na deklino krilo. Ta se je tako prestrašila, da je padla v nezavest in da je umrla v nekaj urah. Bila je stara 18 let.

Ogrski Slovenci prebivajo kompaktno v županiji železni, zaladski in šomodski. Sosedo so jim na severu in zapadu Nemci, na vzhodu Ogrji, le na jugu se dotikajo Hrvatov in štajerskih Slovencev. Najzanimivejše pri vsem je pač to, da njih število raste, ker so se pomnožili za kakih 3000 duš od leta 1890. — 1900. Tako je torej v teh treh županijah preko 64.000 Slovencev. — Razstreseni so potem še v raznih drugih stolicah Ogrske; precej jih je na Reki in preko 6000 v Zagrebu.

Rojstvo dvojčkov v mrtvašnici. V rumunskem mestu Buzeu je prišla v bolnišnico noseča ženska, ki je kmalu umrla. Prenesli so jo v mrtvašnico, a ko je pozneje prišla komisija, so našli pri mrtvi ženi enega živega in enega mrtvega otroka. Žena je prvotno le omedlela, a med porodom pa je res umrla, ker ni bilo pomoči.

Mrlič v vodnjaku. V Klausen-Leopoldsdorfu so potegnili te dni iz nekega vodnjaka truplo približno mesec dni starega otroka, kateri je moral ležati kakih 6 tednov v vodnjaku. Iz vodnjaka je prihajal tak smrad, da so ga začeli čistiti, pri čemur so razkrili ta tajinstveni umor.

Usoda hrvaških železničarjev. Dva mlada hrvaška železničarja sta bila premeščena na neko oddaljeno samotno postajo na Ogrskem. Postajenačelnik je bil janjičar-pomadžaren Slovak. Hrvata sta govorila med seboj hrvaški. To je postajenačelnika jezilo, da je besnel. Zabranil jima je privatne hrvaške razgovore, ker se pa nista pokorila, naznanil ju je ravnateljstvu, da se na ta način ne bo nihče izmed njih naučil madžarski. Takoj so enaga premeščili, drugi je pa ostal in prepeval hrvaške pesnice. To zopet postajenačelniku ni bilo prav, zato se je zadržal na Hrvata, da ne sme ničesar učiniti brez njegove vednosti. Ko je Hrvat še nadalje prepeval hrvaške pesnice, zahteval je postajenačelnik, da ga premešče. Res so ga premeščili, in sicer — na Hrvaško!

Roparski umori. V dekliski penzjonat v Antonyju pri Parizu so prišli ponoči maskirani moške ter ubili v posteljah tri učiteljice. Blizu Vajerna na Ogrskem je pet za Slovake napravljenih lopovcev ustavilo voz stavbenika Grünna iz Budapešte. Grünna so smrtno ranili ter mu odnesli 35.000 K, s katerimi je hotel plačati delavce.

Bestijalen umor. Kakor poročajo listi, sta barona Borna lovea Juri in Karel Tscharmann v neki koči na planini Kovči za Košuto na Goronjskem napadla posestnika Karla Matičeveca od Sv. Ane, ker jima je rekel, da nimata nič iskati v kmečkem lovskem reviju. Tscharmanna sta Matičeveca zabolila 27krat s konico svojih goških palic, med tem sedemkrat v spodnji del telesa ter mu izbodla oči. Nato sta ga zavlekla pred kočjo,

ki sta z močno nakovanimi čevlji hodila po njem in mu razmesarila pri tem ves obraz. V usta mu nabasala blata. Ko je mož nekoliko zajechal po tem mučenju, sta padla znovega po njem, da je bilo tiho in da je umrl. Tako podivjajo žganjarji in nemškutarji, kar oboje sta Tscharmanna.

Zavarovanje proti stenicom. Nasmehnemo se dandanes, ko slišimo, da so naši pradedje, predno so šli na potovanje, napravljali oporoko; danes daš svoje drago življenje zavarovati, če imaš pa veliko veselje do zavarovanja, pa greš lahko še bolj v podrobnosti. Kako je zavarovalništvo dandanes razvito, prepričal se je pred kratkim neki gost v hotelu L'Iliz Lausanne. Ko je tam spal, je uvidel proti jutru, da so ga vso noč grizle prave stenice. Ogorčen se je pritožil pri lastniku hotela. "Čudno se mi zdi to, gospod", odvrnil je ta, "toda jaz sem seveda zavarovan." Zavarovan? Proti čemu? "Proti čemu? Proti stenicom!" Tako je gost zvedel, da je v Švici zavarovalna družba proti stenicom, ki proti letni premiji gostilničarjem ravno tako plača postelje, ki jih napadejo stenice, kakor če bi jih ogenj poškodoval. Če potnik dokaže, da so mu te živalice kalile nočni počitek, plača manjšo prenočnino, gostilničar pa dobi izplačano zavarovalnino.

Živina v človeškem telesu. — V rudniku Louier pri Brüsselju sta se sprla dva delavca in v prepiru je razmesaril delavec svojega tovariša z zobmi tako po obrazu, da so kosi mesa kar frleli po tleh. Odjedel mu je lice, nos, ušesa, brado. Težko da bo revež okrevljal in če okreva, bo strašno popačen.

Kaj je klerikalizem? — "Klerikalizem znači izrabljanje vere in cerkve za stvari, katere nimajo z vero ničesar opraviti. Klerikalizem ni treba biti kristjanu. Ni mu treba, da veruje. On more biti brezverec in ateist, pa klerikalec. Zato klerikalci brezsrčno izrabljajo vero za svoje spekulacije". Tako piše neki hrvaški list. Stare resnice sicer, a potrebno je, da jih naši somišljeniki širijo med narodom.

Osa v želodcu. Neka kmetica na nemškem Češkem je prišla s polja domov in si je pripravila kumpico vode. Med tem ko je v hiši še nekaj opravljala, je padla v vodo osa. Ženska tega ni opazila in je vodo izpila. Kmalu jo je začelo bosti v želodcu in nedolgo potem je v strašnih bolečinah umrla. Pri raztelesenju so našli, da ji je osa prepikala želodec in jo tako usmrtila.

"Los von Rom", statistika. Letos je deset let, kar se je pričelo v Avstriji izstopati iz katoliške cerkve pod geslom "Los von Rom". Leta 1898 je izgubil Rim 1598 vernikov, leta 1899, že 6385, leta 1900 5085, leta 1901. 6639, leta 1902. 4624, leta 1903. 4510, leta 1904 4362, leta 1905. 4855, leta 1906. 4364 in leta 1907. 4197. Do konca leta 1907. je prišlo med protestante iz katoliške vere skupaj 46.592 oseb. K temu je treba prišteti še kakih 10.000 oseb, ki so prestopile k starokatoliškom. Tudi v drugih državah, celo v Španiji, imamo več protestantov, nego mislimo. Vzrok tega nestrpnost med katoliško duhovščino in verski fanatizem, ki ga zahteva od svojih vernikov.

DR. "RICHTER'S" PAIN-EXPELLER

Najboljše sredstvo proti bolem, revmatizmu, ohromeli hrbtenici in enakim težavam je **DR. RICHTERJEV PAIN-EXPELLER.**

Bolečine ozdravi takoj, zmanjša vnetje in mehurje in olajša boleče dele. Drgnite se z njim zvečer in jutraj; drgnite se dobro, da preide lek v kožo. Pomaga takoj pri raznih bolečinah, ter je najboljši lek za revmo, giht, vnetje, ohromelost, zaprtje, bolečine v bedrih, za zobobol in neuralgijo. Prodaja se v vseh lekarnah po 25 in 50c. Glejte na sidro pri steklenici — ono vam je zaščita.

F. Ad. Richter & Co.
215 Pearl St., NEW YORK.

Spomin na preteklost.

(Po "Sl. Narodu.")
(Konec.)

Sin cesarice Marije Terezije, cesar Jožef II., je postopal še energičnejše in so ž njim soglašali in ga podpirali vsi škofje, posebno navdušeno ljubljanski škof Herberstein. Na Kranjskem je cesar Jožef s patentom z dne 12. januarja 1782 razpustil naslednje samostane:

1. Kartuzijanski samostan v Bistri pri Vrhniki, ki je bil ustanovljen leta 1269. in kjer je ob razpustu živelo 13 menihov s 3 fratri; premoženja se je dobilo 201.926 gld.;

2. samostan klarisinj v Ljubljani, v katerem je bilo 23 večinoma plemiških redovnic, en spovednik in en kaplan; premoženja se je dobilo 156.036 gld.;

3. samostan klarisinj v Škofji Loki, ki je bil ustanovljen leta 1358. Samostansko poslopje je cesar prepustil uršulinkam. Premoženja se je dobilo 80.079 gld.;

4. samostan klarisinj v Mekinah pri Kamniku, ustanovljen leta 1287. kjer je prebivalo 13 redovnic in tri novicije; premoženja se je dobilo 140.597 gld.;

5. samostan dominikank v Veleovem; premoženja se je dobilo 204.478 gld.;

6. samostan obutih Avguštincev v Ljubljani, kjer je bilo 15 menihov. Premoženja se je dobilo 62.251 goldinarjev;

7. samostan cistercijenzov v Zatični, ustanovljen leta 1336; premoženja se je dobilo 238.985 gld.;

8. samostan cistercijenzov v Kostanjevici, kjer je prebivalo 20 menihov; premoženja se je dobilo 168.758 gld.;

9. samostan bosonogih Avguštincev v Ljubljani, kjer je prebivalo 23 patrov; premoženja se je dobilo 63.423 gld.;

10. kapucinski samostan v Novem mestu;

11. kapucinski samostan v Kranju; kar se je dobilo, je bilo vse skupaj vredno le 2518 gld.;

Premoženje teh samostanov je znašalo skupaj 1.344.064 gld. To se pravi: toliko ga je država v roke dobila, kolikor ga menihi in nune niso mogli prikriti in utajiti. Koliko so pa menihi in nune denarja poskrili in na stran spravili, tega nihče ne ve. Ko so pred nekaj leti na Francoskem razpustili samostane, so menihi poskrili več tisoč milijonov frankov in odnesli ta denar v tujino. Na Kranjskem so si menihi gotovo tudi znali pomagati. Denar je bilo lahko spraviti v tujino. Pri kapucinih v Novem mestu se sploh ni nič dobilo in ravno tako nič denarja pri kapucinih v Kranju. Ti so temeljito pospravili, predno jih je roka države dosegla. Upoštevati se mora tudi tedanja vrednost denarja, če se hoče dobiti pravo podobo o konfisciranem premoženju. Denar je imel takrat vsaj dvajsetkrat toliko vrednost kakor dandanes. To se pravi: za kar moraš danes dati 20 gld., si dobil takrat že za en goldinar. Po naših razmerah je torej takrat konfiscirano premoženje enajstih samostanov s kakimi 150 redovniki in redovnicami bilo vredno okroglo 25 milijonov goldinarjev.

Duhovniki radi govore, da so bili samostani oprani. To je velika laž. Konfisciranega premoženja samostanov ni obdržala država, marveč se je združilo z verskim zakladom, iz katerega dobivajo škofje, župniki in kaplani svoje plače; kar ima verski zaklad pre malo dohodkov, to doplačuje država iz davkov. Konfisciranja samostanskih premoženj ni bil nihče bolj vesel kot škofje in duhovniki.

Cesar Jožef je šel še dalje. Prepovedal je vse bratovščine in zlasti ostro prepovedal tretji red, v katerem se ljudje samo poneumnjujejo in se jim izvablja denar iz žepov. Cesar Jožef je nadalje prepovedal javne procesije, češ, naj ljudje boga časte v cerkvi, ki so zato zidane in naj ne hodijo ob muziki razkazovat svojo pobožnost po cestah in z njo nadlegovat

mirne ljudi. Cesar Jožef je zaprl božjepotne cerkve, ker tam ljudi samo molžejo in ker je romarstvo raz babjeverstva. Na cesarjev ukaz je bila zaprta tudi romarska cerkev na Sveti Gori pri Gorici in romarska cerkev na Višarjah. "Cudežno" podobo, ki je na Višarjah, je dal cesar Jožef prenesti v cerkev v Žabnici in šele po cesarjevi smrti so jo zopet prinesli na Višarje.

Cesar Jožef je odpravil tudi celo vrsto praznikov, uvidevajoč, da se s temi prazniki ljudstvo odvrača od koristnega in dobičkanosnega dela ter radi postopanja in zapravljanja. Cerkev seveda ljubi praznike, ker daje priliko, zvablja ljudi v cerkve, jih tam v duhu klerikalizma pripraviti in jim olajšati mošnjčke.

Še mnogo važnih in koristnih reform je upeljal cesar Jožef II. Bil je dosleden nasprotnik nevednosti in praznoverstva ter resničen prijatelj ljudstva, katero je hotel dvigniti na višjo stopnjo in je ubraniti vseh trotov izkoriščevalcev. In škofje in duhovniki so bili na njegovi strani. Nevedno ljudstvo se je pač tod in tam ustavljalo cesarjevim reformam, a vobče je bilo tudi priprosto ljudstvo ž njimi zadovoljno.

Po cesarjevi smrti pa se je začelo odzgoraj podirati, kar je ustvaril Jožef II., gotovo najsjajnejši talent med vsemi Habsburžani. Dočim se je duhovščina še več kot pol stoletja držala idej in načel cesarja Jožefa — še pred dvajsetimi leti so bili vsi stari kranjski duhovniki jožefinci — so odzgoraj demolirali polagoma vse, kar je poklical v življenje cesar Jožef; ostali so samo temelji njegove cerkvene administracije.

Stoosemnašt let je tega, kar je legel cesar Jožef II. v grob. A kako je danes, čez stoosemnašt let po njegovi smrti in Avstriji? Kdor primerja današnje razmere z razmerami za časa cesarja Jožefa II., se mora razjokati. Samostanov in redov je toliko nastalo, da je groza; kakor gobe po dežju rasejo iz tal. Božjih potov je vedno več. Bratovščin kar mrgoli. Tercijalstvo se oblastveno sistematično podpira. Država je na potu, da postane ponižna dekla cerkve, in mrtva roka grabi leto za letom nove milijone v nenasitno bisago. Avstrijo imenujejo porogljivo "Klösterreich" in reči se mora, da to zasluži.

Pač se je Avstrija tudi od leta 1848. enkrat spomnila, da se mora otresti cerkvenega jarma, če hoče živeti. To je bilo tedaj, ko je cesar Franc Jožef I. odpovedal konkordat z Rimom. Toda to je bila le epizoda in nič več. Od tedaj gre pšenica klerikalizmu vedno bolj v klasje. Kakor polip svojo žrtev, tako je klerikalizem s svojimi kremplji objel Avstrijo in jej izpila kri.

Nekdaj, da, nekdanje je bilo v Avstriji v cerkvenem oziru drugače, a dandanes nazaduje država tako, kakor bi bila težko bolna.

Jubilejski pisatelji seveda o teh razmerah ne bodo povedali resnice. Tako pišejo kakor bi bil cesar osebno kriv vsake nesreče in tudi kriv, da nima modrih svetovalcev, vestnih in spretnih ministrov, zanesljive birokracije in zmagovitih vojskovodij. Da krivda ne zadeva cesarja, to ve pač vsakdo: zoper moč življenja in silo razuma tudi kronane glave pri najboljši volji ničesar ne morejo. Prav zato nam je tako zoprno to lažljivo jubilejsko pisarjenje. Pa saj bo že tudi kmalu sto let, kar so bile izrečene krilate besede o "Männerstolz vor Königstronen" in ni čuda, da so prišle te ponosne besede popolnoma v pozabo.

Slavnemu občinstvu na znanje. Podpisani, edini slovenski krojač v Chicagu 624 South Centre Ave. naznanjam, da ne potujem v staro domovino, kakor sem nameraval, temveč ostanem stalno v Ameriki. Matija Erklau.

Listu v podporo.

M. Petschnik 50c. M. Kramer 25c. A. Wershnick 16c. Fr. Contenti 25c. Fr. Vevar 20c. J. Jene 10c.

Lepa prihodnost.

Louisville, Ky., 23. avgusta. Vse kaže, da je vojna, katero so "Nočni jezdeci" mesece proti "American Tobacco Company" vzdržavali, končana in kakor vse kaže je "Tobačna korporacija" bojno polje zapustila. Toda ta dvomljiva zmaga bo državo Kentucky, nekaj milijonov dolarjev stala.

Iz zanesljivih virov se čuje, da bo American Tobacco Company, vsako nadaljno kupcijsko vez v Kentucky, pretrgala in da bo trgovino z tobakom v Cincinnati, O., prenesla. Svojih 22 agentov je Compnija iz Kentucky že odpoklicala, kar pomeni, da bo grožnja vresničila, s čemur bo državi neprecenljiva izguba prizadeta.

CUNARD HUNGARIAN AMERICAN LINE

Iz New Yorka v Sredozemsko morje in Adrijska oristanišča. V REKO potom GIBRALTARJA, NEAPELJA IN TRSTA.

Novi, moderni parniki s dvema vijakoma.

Slavonia, Pannonia, Carpathia, Ultonia (Težki 10,000 do 13,000 stotov)

Parnika "CARONIA" in "CARMANIA", dva največja parnika na svetu celo leto redno vozita.

CUNARD STEAMSHIP COMPANY LTD.

F. G. WHITING, ravnatelj.
67 Dearborn St., Chicago

VACLAV DONAT

izdeluje neopojne pijače, sodovico in mineralno vodo.

756 W. 19 St. Tel. Canal 6296

Organizacija je moč, s katero računajo vaši delodajalci.

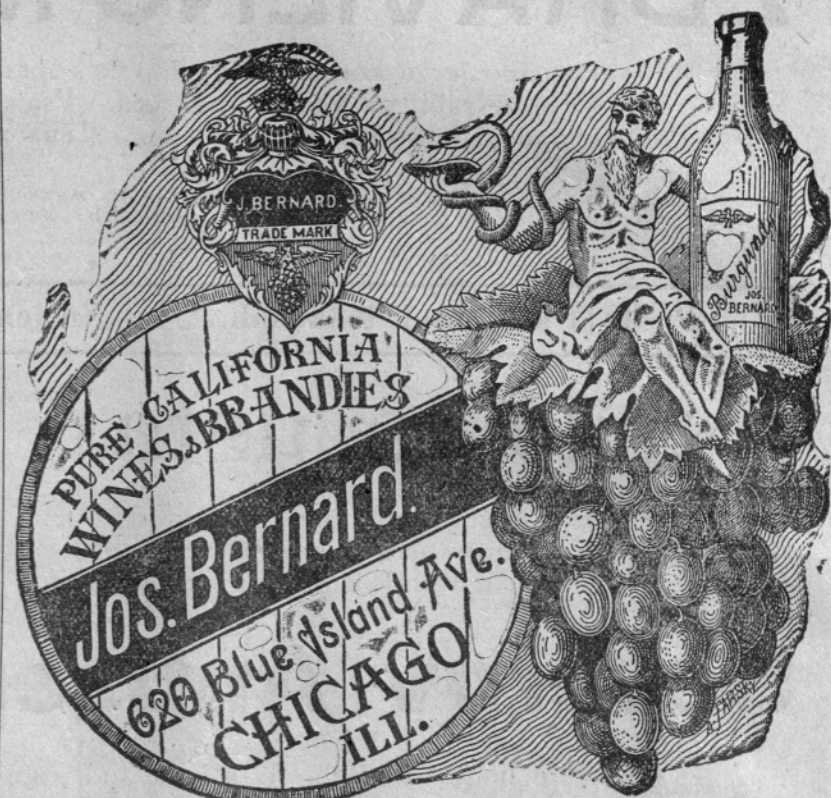
Najnovejša slovanska tvrdka

EMIL BACHMAN

580 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsim Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pilsil boljše kapljico. Vsi dobro došli!

NAVARNO ZNAMENJE

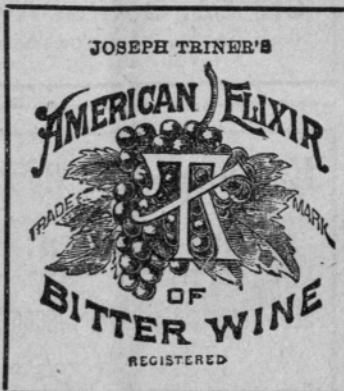
Jako malo ljudi postanejo žrtve, takojšnjih nevarnih bolezni. Navadno neka nejevolja se počuti pred napadom, ali vsako ostane neopazeno, ali se ga prezre. Taka nejevolja je **navarno znamenje narave**. Marebiti je bodlaj, slabost, zabasanost, onemoglost ali skoraj vedno je

POKVARJEN APETIT

kar nas opozarja na dejstvo, da tukaj nekaj ni v redu. Moder človek nikdar ne prezre opomine, vedoč provdobra, da bi iz tega lahko postala nevarna bolezen. Mogoče, da bi prošlo brez zdravil. Mi Vam želimo, da bi bili na varnem, to pa zamorete biti le ako vživite

TRINERJEVO ZDRAVILNO GRENKO VINO

To zdravilo deluje hitro. Ojačuje želodec njega žleze in okrepuje živce k rednemu delovanju, in ako so rane v želodečnih žlezah jih ozdravi v najkrajšem času. Stori Vam bode, kar nobeno drugo zdravilo na svetu ne učine. Vam bode

pospešilo dober tek,
popolno prebavljenje,
mirno spanje,
ojačilo mišice in živce,
očistilo kri,
dalo zdravo barvo,
energijo, korajžo in
popolno zdravje.

Vzdrževalo Vam bode Vašo družino močno in zdravo, zato ker se lahko daje otrokom kakor odraslim. Koristi vsakemu želodcu, naj bo bolan ali zdrav. Urejuje njega delovanje in je edino želodečno zdravilo.

UPRAŠANJE. Ali ste že kedaj opazili, da so Vas nekteri trgovci prevarili, ko so Vam dajali ponarejeno "grenko vino" na mesto TRINERJEVEGA, katero je EDINO GRENKO VINO? Bodite previdni in zavrnite vse ponarejeno. Ako potrebujete zdravilni nasvet, pišite nam in naš zdravnik Vam ga bode dal brezplačno.

Rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino v vseh notranjih želodečnih boleznih. Na prodaj v lekarnah, v dobrih gostilnah in pri izdelovatelju

JOS. TRINER,

616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.